

V 30 dneh 30 števil

4 strani ob ponedeljkih in dnevih po prazniku
6 strani ob delavnikih
8 strani ob nedeljah
za borih
12 dinarjev mesečno

nudi v Sloveniji samo
„GLAS NARODA“

Mesečna naročnina
12 Din, za inozem-
stvo 20 Din. Ured-
ništvo: Ljubljana,
Gregorčičeva ul. 23.
Tel.: 2566, int. 3069
Maribor, Aleksan-
drova c. 16. Tel. 2290.
Celje, Prešernova 6/I

GLAS NARODA

Uprava: Gajeva 1.
Telefon 3855. - Ček.
račun: Ljubljana
št. 14.614. Oglasi po
ceniku. Pri večkrat-
nih objavah popust
Maribor, Aleksan-
drova c. 16. Tel. 2290.
Celje, Prešernova 6/I

Današnja številka vsebuje:

Italija in sankcije
Občinska seja v Mariboru
JRZ potrjena
† Profesor Alojz Sodnik
Sovražna letala se bližajo!
Evropsko lesno tržišče
Sokolsko pismo

Št. 170 Izhaja vsak dan

V Ljubljani v petek, dne 18. oktobra 1935

Rokopisov ne vračamo Leto I.

Italija in sankcije

Dasi se sankcijski postopek v Ženevi za široko javnost le prav počasi razpleta, moramo vendarle priznati, da gre to pot v Ženevi zares. Od zadnjega poročila odbora šestorice, ki je brez obzirov in običajnih diplomatskih poklonov označil Italijo za napadalno, kažejo posebno Angleži resno voljo izvesti določila ženevskega statuta prav do konca. Vprašanje sankcij je teoretično že rešeno, glede njih izvedbe pa je bil te dni storjen že pomemben korak naprej. Izdelan je predlog finančnih sankcij, ki naj jih države članice DN izvedejo najkasneje do konca tega meseca, v podrobni razpravi pa je še vprašanje gospodarskih sankcij, ki bo, kakor pravijo poročila, rešeno še ta teden.

Za presojo dejanske vrednosti vseh teh kazenskih ukrepov, ki jih predvideva Ženeva, pa je seveda velikega pomena vprašanje, v koliko bi mogle vse te finančne in gospodarske mere vplivati na poslabšanje italijanskega gospodarstva in s tem posredno na sedanjo italijansko vojno akcijo v Afriki. Fašistični strokovnjaki prav te dni dokazujejo v uglednih fašističnih strokovnih revijah, da se Italija izvajanja sankcij ne boji, ker da je že pred svojo afriško ekspedicijo s svojim celotnim novim državnim ustrojem — korporacijskim sistemom — predvidevala tudi take možnosti in se temu primerno že založila s potrebnimi rezervami, obenem pa svojo produkcijo razvila v smeri, da more do neke mere nadomestiti tudi pomanjkanje sirovin.

Objektivno moramo priznati, da je ekonomska politika fašizma v tem pogledu dosegla v zadnjem času zares nekaj uspehov. Tako je Italija predvsem občutno zmanjšala svoj uvoz, ki je od leta 1929. do 1934. padel od 21.663.000.000 na 7.667.000.000 lir. Tudi italijanska plačilna bilanca, ki je bila vse do leta 1932. močno deficitna, se je v teh zadnjih letih popravila. V zadnjih sedmih mesecih tega leta pa se je bilančno stanje spet poslabšalo zaradi močno povečanega uvoza, ki ga je zahtevala afriška ekspedicija. Razen tega so se v tem letu zmanjšali tudi znatni dohodki tujkega prometa.

Navzlic uspehom, ki jih je fašizem dosegel na osnovi radikalnega izvajanja principa ekonomske avtarkije, pa po drugi strani vendar ne smemo prezreti dejstva, da je Italija že zaradi pomanjkanja naravnih bogastev še vedno v veliki meri odvisna od tujine. Zato bo slejkoprej tudi v bodočnosti navezana na uvažanje sirovin iz drugih držav, kar samo na umetne nadomestke teh sirovin doma v večini primerov ne more računati. Tako bo n. pr. Italija še nadalje navezana na uvoz kovin, ki jih doma nima. Prav tako bo odvisna od tujine tudi glede gorilnih snovi, ker vsaj v dogledni bodočnosti še ne more misliti na izdatno produkcijo nadomestkov. Skratka, na popolno gospodarsko osamosvojitve Italija ne more še računati. Njen nadaljni razvoj v tej smeri pa bo v bodoče močno oviralo tudi pomanjkanje kapitalov, kar bo spet onemogočilo tiste domače produkcijske procese, ki naj bi odpomogli pomanjkanju sirovin. In zelo malo verjetno je, da bi njene sedanje finance, ki so v tem trenutku zaradi afriških vojni operacij še posebno prizadete, zmogle nove žrtve v bližnjih letih.

Njeno odvisnost od tujine glede posameznih sirovin nam najbolje potrde številke. Uvoz bombaža, katerega 75 % dobavljajo ameriške Zedinjene države, tvori 11,3 % celotnega italijanskega uvoza. Glede predelave je Italija v veliki meri odvisna od Anglije. Doma ga proizvaja dozdaj letno le okoli pol milijona ton, uvaža pa ga še vedno za 676 milijonov lir (12 milijonov ton), kar tvori okrog 10 % njenega celotnega uvoza. Skoro polovico tega uvoza odpade na Anglijo, dobra četrtina pa na Nemčijo, ki bi v primeru izvajanja sankcij svoj izvoz v Italijo morda povečala. Od ostalih sirovin odpade na volno 6,3 %, na železo 1,7 % in na stroje 4,9 % celotnega uvoza.

Edino v kemični industriji se je Italija zelo osamosvojila. Vendar pa je tudi v tej panogi še vedno navezana na uvoz, katerega dobro tretjino krije Nemčija, ki bi Italijo lahko zalagala tudi v primeru izvajanja sankcij. Iz vseh teh podrobnih podatkov sledi, da tvori sirovine, ki jih je Italija še vedno prisiljena uvažati, 63,9 % njenega celotnega uvoza. Nemčija dovaža Italiji železo (okoli 48 %) in precej premoga (okoli 25 %), Anglija pa največ premoga (skoro 49 %), precej volne (11,4 %), stroje (12,9 %), pa tudi jeklo in železo (14,8 %). Z izvajanjem sankcij bi bila torej Italija občutno prizadeta v svoji vojni industriji. In to tudi v primeru, če bi ji Nemčija še vedno stala ob strani in bi eventualno celo povečala svoj izvoz železa, strojev in pre-

Anglija vstraia pri sankcijah

Italija ne odbija novih pogajani

Laval pred težko alternativo — Njegova pozicija v francoski vladi je zelo omejena

Pariz, 17. oktobra. r. »Petit Journal« je davi objavil informacijo, da je italijanski poslanik včeraj popoldne sporočil Lavalu, da je italijanska vlada pripravljena pogajati se z Anglijo na osnovi znanih Lavalovih predlogov, toda pod pogojem, da Angleži umaknejo del svojih vojnih ladij iz Sredozemskega bazena in se ukine vsa sankcijska akcija DN.

Sodeč po mnenju današnjih rimskih listov italijanska vlada posredovalnih predlogov francoskega ministrskega predsednika Lavalu, ki so bili sporočeni italijanskemu poslaniku v Parizu, a priori ne bo odbila, marveč sprejela kot osnovo za sporazum z Anglijo o odnosu Abesinije. Diplomatski krogi sicer smatrajo, da sedanji trenutek ni baš najprimernejši za taka pogajanja, toda vpoštevati je treba, da je Mussolini ponovno pokazal pripravljenost za pogajanja z Anglijo. Italijanski politični krogi pa so nekoliko skeptični glede uspehov Lavalove posredovalne akcije, ker sodijo, da Anglijo ne bo v ničemer popustila.

Lavalovi razgovori

Kakor poroča agencija Havas je trajal sestanek, ki ga je imel včeraj popoldne ministrski predsednik Laval z italijanskim poslanikom Ceruttijem, zelo dolgo. Zvečer se je Laval setal z angleškim poslanikom. Njun razgovor je trajal dobro uro. Politični krogi so mnenja, da Laval ponovno poskuša pridobiti zastopnika obeh držav za svoje načrte. Angleški poslanik je Lavalu po teh informacijah sporočil sklepe, ki jih je središla angleška vlada na svoji seji, ki je bila včeraj dopoldne. Splošen je vtis, da so Lavalova pogajanja zastala na mrtvi točki.

London, 17. oktobra. n. Snoči je bil francoski poslanik v Londonu v Foreign Officeu. Imel je daljši razgovor z zunanjim ministrom Hoareom.

Laval pred padcem?

London, 17. oktobra. n. »Star« izraža v svojem današnjem komentarju o Lavalovi posre-

dovalni akciji, da je vprašanje padca Lavalove vlade le še vprašanje nekaj dni. Laval se je znašel pred alternativo, da zaradi svojih neizpolnjenih obljub, ki jih je dal Mussoliniju, odstopi ali pa zaigra vse francoske prijateljske zveze in zavestništva s posameznimi evropskimi državami. Anglija je pokazala napram Franciji mnogo popustljivosti, ki pa je že dosegla svoj višek.

»Ewening Standard« sodi, da je Chamberlain s svojo izjavo, ki jo je dal o priliki locarnske desletnice Lavalovo posredovalno akcijo obsodil na smrt.

Angleški odgovor

London, 17. oktobra. n. »Times« poroča iz Pariza, da je angleška vlada v svojem odgovoru na Lavalovo vprašanje naglasila, da je pripravljena proučiti morebitne predloge glede rešitve spora samo, če se italijanske čete umaknejo iz Abesinije na italijansko ozemlje. O okolnostih, ki so dovedle Lavalu, da je postavil svoje vprašanje, pravi list, da je Laval radi razdvojenosti francoskega javnega mnenja zahteval od Velike Britanije, naj omeji svoje pomorske sile v Sredozemskem morju, vendar pod pogojem, da Italija pred tem umakne svoje čete iz Libije. Brez dvoma je Laval računal s tem, da bi italijanska odklonitev umika čet iz Libije okrepila njegov položaj napram nasprotnikom sankcij v Franciji. Zato bo angleški odgovor še poslabšal itak slabi položaj Lavalu, čeprav bi morali mnogi Francozi vedeti, da bo ta odgovor neizbežen, ker bo samo v tem primeru pospešil rešitev.

Trdni angleški sklepi

London, 17. oktobra. n. Po informacijah poročevalca agencije Havas velja sklep angleške vlade, da ostanejo varnostne odredbe, ki so bile izdane glede na sedanji položaj v Sredozemskem morju, še nadalje v veljavi, samo začasno. S tem je hotela vlada pomiriti angleško javnost, ki sedaj ne bi dopustila, da bi se del angleških

vojnih ladij umaknil iz sredozemskih luk. Angleško stališče pa bi se gotovo spremenilo, čim bi Italijani umaknili vojsko, ki so jo koncentrirali na meji Libije in Egipta ter v Eritreji.

Na včerajšnji seji je vlada nadalje sklenila ostati s francosko vlado v najtesnejšem stiku, da bi se sankcijske odredbe DN čim prej in čim bolj uspešno izvršile. Zunanji minister Hoare je dobil nalog, nadaljevati po posredovanju pariškega poslanika razgovore z Lavalom o vprašanjih, ki se nanašajo na sankcijsko akcijo.

Gospodarske sankcije še ta teden

Ženeva, 17. oktobra. w. Odbor držav članic DN za koordinacijo sankcij nadaljuje svoje delo v pospešenem tempu. Kakor vse kaže, bodo že do konca tega tedna izglasovane gospodarske sankcije, ki se nanašajo na izvoz orožja in sirovin za italijansko vojno industrijo, ki stopijo takoj nato v veljavo.

Kakor se je izvedelo, odbor za koordinacijo sankcij zaenkrat ne namerava pozvati vlade ameriških Zedinjenih držav in Nemčije k sodelovanju pri izvajanju sankcij. Sele ko bo DN definitivno izglasovalo sankcijske predloge, bo sta obe omenjeni vladi o tem obveščeni in pozvani k sodelovanju.

Ali smo že tako daleč?

London, 17. oktobra. AA. Reuter poroča iz Pariza: Laval je obvestil italijanskega poslanika, da mu bo v dveh treh dneh dal končni odgovor na vprašanje, ali bo Francija prisločila Veliki Britaniji na pomoč, če bi Italija napadla njeno mornarico. Nasprotno pa je Laval odgovoril v ponedeljek angleškemu poslaniku, ko ga je ta vprašal, ali more angleška vlada računati na sodelovanje francoske mornarice za primer italijanskega napada, da bi na to vprašanje odgovoril pritrdilno, če bi Velika Britanija omejila svojo mornarico v Sredozemskem morju na normalni obseg.

Načrti abesinske armade na severu

Abesinci so na vseh bojiščih koncentrirali močne čete in se pripravljajo na napad — Tudi cesarska garda na fronti

Abesinske čete zbrane

Tudi v Ogadenu je abesinska vojska po številu vojakov zelo močna. Zlasti na jugozapadu Gerlogubija so koncentrirani veliki oddelki Abesincev, ki pričakujejo, da bodo Italijani vsak hip pričeli prodirati proti Hararju.

Tudi včeraj so bila italijanska letala zelo aktivna in so bombardirala abesinska taborišča ter izvršila celo vrsto izvidniških poletov nad železniško progo Addis-Abeba—Džibuti.

Iz Addis-Abebe prihaja vest, da se je tekom včerajšnjega dne v abesinski prestolnici zbralo več tisoč bojnikov iz zapadne Abesinije. Pred parlamentom bo danes vprilo cesarja defile čet, pri katerem bo sodelovalo 50.000 vojakov vseh vrst orožja. To vojaštvo bo nato takoj odposlano na razne fronte. Danes odpotuje na severno fronto tudi 4000 vojakov cesarske garde. Drugi oddelek garde odpotuje v Desie, jugozapadno od Makale. Tretji oddelek pa je namenjen v Makalo.

moga. A to še ni vse! Prekinjenju izvoza v Italijo bi sledilo prekinjenje uvoza iz nje, kar bi predstavljalo za Italijo še hujši udarec, ker bi ji odvzelo možnost nabave deviz na mednarodnem trgu za nove nakupe.

Vse to so seveda teoretični računi, ki bi prišli v poštev le ob striktnem izvajanju vseh predpisanih finančnih in gospodarskih sankcij. Če bi n. pr. te sankcije izvajale samo velike države, kakor Anglija, Francija, Nemčija in USA skupno, bi bila Italija prizadeta na svojem uvozu za okoli 45 %, na svojem izvozu pa za okoli 40 %. Verjetno je, da se manjše države za izvajanje sankcij brez primernih kompenzacij za izgubo italijanskega trga ne bodo zlahka odločile. Če bi se pa sankcije omejile samo na Anglijo, Francijo in USA (brez Nem-

Francoski podatki

Po podatkih poročevalca agencije Havas tabori sedaj okrog Addis-Abebe 100.000 bojnikov redne in iregularne abesinske vojske. Po mestnih ulicah se zbirajo velike mase ljudi, žena in otrok v najraznovrstnejših nošah. Mnogi plemenski starešine so namreč pripeljali s seboj svoje žene, otroke in služinčad.

Nad Aksum!

Ista agencija je prejela sporočilo iz Addis-Abebe, da je abesinski cesar ukazal rasu Sejumu, da se s svojo vojsko odpravi proti Aksumu in ga osvobodi.

Po informacijah poročevalca DNE so italijanska letala s severne fronte včeraj prvič napadla Ambalago in jo naravnost zasula s bombami. Ubityh je bilo mnogo civilnih prebivalcev. Abesinski vojaški oddelki niso imeli nikakih izgub.

Na južni fronti se koncentrirajo okrog 100.000 abesinskih vojakov.

Aksum, 17. oktobra. AA. Agencija Stefani poroča: Vrhovni poveljnik eritrejskih čet general de Bono je imel na prebivalstvo

čije), ali pa celo samo na Anglijo in USA, bi bila italijanska prizadetost neprimerno manjša.

Tega se tudi London dobro zaveda. Zato ne more mimo ugovorov onih manjših držav, ki zahtevajo primerne kompenzacije za izvajanje sankcij. In zato so zdaj glavni predmet ženevskih sankcijskih razprav določbe tretjega odstavka 16. člena pakta DN, ki o teh kompenzacijah govori. Od rešitve tega vprašanja je zdaj predvsem odvisno, ali bodo sankcije imele oni uspeh, ki je v intencijah angleške vlade in ki bi dejansko odgovarjal sankcijskemu načelu pakta DN, ki zahteva kolektivno izvajanje finančnih in gospodarskih ukrepov proti napadalcu.

—n.

mesta nagovor, v katerem je med drugim izjavil, da bodo italijanske oblasti spoštovale običaje in vero prebivalstva v tigrejski pokrajini.

Mrzlica v Ogadenu

Kar se tiče vesti, da so Italijani odposlali iz Somalije v Eritrejo 10.000 svojih vojakov, naglašajo v Addis-Abebi, da je to zelo verjetno, ker se redno meseca novembra razširi po vsem Ogadenu tropska mrzlica, ki jo evropski ljudje le s težavo prebolijo.

Pred ofenzivo na severu

Asum, 17. oktobra. Po informacijah agencije Stefani je raz Sejum s svojimi četami zapustil dosedanje postojanke ob reki Gurunguri in hiti proti Aksumu, tako da je pričakovati večjo abesinsko ofenzivo proti desnemu krilu italijanske vojske.

Angleške kupčije v Somaliji

London, 17. oktobra. Agencija Reuter ima vest iz Berbere, da donša vojna v Abesiniji britanski Somaliji velike koristi. Italijani nakupujejo v Berberi velike količine blaga, a tudi v Abesinijo odhajajo dan za dnem velike karavane z vsem mogočim blagom. Angleške oblasti so uredile okrog Berbere taborišča za internacijo vojaških beguncev, ki so pričeli prihajati iz italijanske Somalije in deloma tudi iz Abesinije.

Pariz, 17. oktobra. AA. Iz Berbere v angleški Somaliji poročajo, da je popolnoma netočna vest, ki kroži v Addis-Abebi, da bi se bili na meji angleške Somalije vršili spopadi med angleškimi in italijanskimi četami. Po teh poročilih so Angleži pri tem izgubili 10. Italijani pet vojakov.

Italijanske čete v bližini Makale

Addis-Abeba, 17. oktobra. AA. Reuter poroča: Tu se čedalje bolj širijo glasovi, da so italijanske čete prispele v bližino Makale. To vest še ne potrjujejo.

Politični utrinki

Slovenska zastava dovoljena

Pod tem naslovom prinaša »Slovenec« potek seje ministrskega sveta, v kateri je bil na tapetu poleg ostalih zakonskih osnutkov tudi zakon o zastavah.

V tej zadevi so se novinarji obrnili do ministra za šume in rudnike g. Jankovića, ki jim je pa izjavil, da ni pristojen za pojasnila tega osnutka, pač pa je novinarje napotil k dr. Korošcu. »Slovenec« dopisnik se je v zadevi obrnil do ministra brez listnice dr. Kreka, ki je izjavil, kakor trdi »Slovenec« tole: »S sprejetim zakonskim osnutkom, se dovoljuje razobešanje zastav vsem privatnikom in ob vseh prilikah, in torej lahko poleg državne zastave razobešijo tudi ostale zastave, bodisi slovensko, hrvatsko, srbsko, cerkveno, društveno ali pa mestno zastavo, toda v teh slučajih se mora dati državnim zastavam prednost. Lahko pa se razobešijo tudi samo slovenska, hrvatska ali srbska zastava.«

JRZ se razgovarja z združeno opozicijo

Zagrebske »Novosti« poročajo, da je v zvezi z organiziranjem stranke JRZ prišel v Zagreb član glavnega odbora JRZ, bivši pravosodni minister dr. Laza Marković. Konferiral je s predstavniki banovinskega in zagrebskega mestnega odbora JRZ, včeraj popoldne pa je obiskal tudi g. Venceslava Vilderja, zastopnika bivše SDS in člana odbora seljačko-demokratske koalicije, ki ji predseduje dr. Vladimir Maček. Razumljivo je, da se razgovori med obema predstavnikoma živahno komentirajo.

G. dr. Marković je v Zagrebu sprejel novinarje in jim med drugim povedal tudi tole: Režim narodnih svobodčin je edini, ki more dovesti do pravičnega reševanja hrvatskega vprašanja, ki je osnovni problem naše notranje politike. V tem pogledu so tudi Hrvati z nami popolnoma soglasni, tako vsaj mi verujemo, kajti tudi hrvatsko vprašanje ni nič drugega, kakor edinstven izraz narodne volje, a narodne želje najboljšje zadovoljuje narod sam preko svojih svobodno izbranih predstavnikov. Mi želimo, da glavne napore usmerimo za tem, da se nezaupanje postopoma odstrani na obeh straneh in da se omogočijo razgovori, ki naj dovedejo do harmonije in sporazuma Srbov, Hrvatov in Slovencev v vseh temeljnih državah in nacionalnih vprašanjih. Na vprašanje nekega novinarja, kakšen položaj bo nastal napram Hrvatom po ustvarjenju JRZ, je dr. Marković odgovoril: »Idealna bi bila taka rešitev, pri kateri bi Hrvati stopili v JRZ, vendar tega oni ne želijo. Dr. Maček niti ne želi ene stranke. Kljub temu ne moremo odstopiti od organiziranja naše stranke v hrvatskih krajih. Med ostalim razgovorom je dr. Marković tudi dejal, da se nada, da se bo videl tudi z dr. Mačkom. Novinarji so ga opozorili, da se govori o nekih pogajanjih radikalov, odnosno JRZ z dr. Mačkom. Na to pripombo je bil minister odgovoril, da so razgovori vsekakor potrebni v vsakem trenutku, da pa je za take razgovore in pogajanja treba dobiti formalnega pooblaštila, in da je treba tudi izbrati povoljni trenutek. Politiki se razgovarjajo, ali o pogajanjih mi ni ničesar znanega. Ko so ga novinarji vprašali, ali bo prišlo do pogajanj, je dr. Marković odgovoril: »Ko bo JRZ definitivno organizirana, bo gotovo ugoden trenutek za pogajanja. Verujem, da bo prišlo do teh pogajanj v kolikor bo druga stran za taka pogajanja disponirana.« »JRZ na vsak način želi te razgovore,« so dodali novinarji. »Da,« je odgovoril, »mi jih želimo. Razgovori, ki jih vodimo, pripravljajo teren za pogajanja.« »Kaj pa z ostalo opozicijo?« »Ni izključeno,« je odgovoril, »da pri teh razgovorih sodelujejo tudi predstavniki ostale opozicije.« »Ni razloga, da bi koga izključevali.« Na vprašanje »kaj misli o širokih samoupravah, je dr. Marković odgovoril: »Mi bomo pri tolačenju našega programa najbolj širokogrudni in bomo šli do skrajne meje, da omogočimo sporazum. Tu so v prvi vrsti merodajne želje Hrvatov.« Poročevalec nekega ljubljanskega lista se je posebno zanimal za prilike v Sloveniji z ozirom na organizacijo JRZ in vprašal dr. Markovića, ali je skupina Pucelj-Marušić odbila s svojo prošnjo, da pristopi v JRZ in da se je to baje zgodilo po želji dr. Korošca. Dr. Marković je odgovoril, da mu ni znano, da bi zahtevala ta skupina pristop v JRZ, pa zato tudi ni mogla biti odbita.

Osebnosti

Beograd, 17. oktobra. b. Postavljen je pri kurilnici v Mariboru za kontrolorja v 7. položajni skup. Vurčinger Ivan, dosedaj na postaji Maribor glavni kolodvor. Za kontrolorja na postaji Pragersko je postavljen Ivan Polanc, dosedaj v Mariboru glavni kolodvor. Za kontrolorja na postaji Maribor glavni kolodvor je postavljen Petrič Emanuel, dosedaj v Pragerskem. Za kontrolorja na postaji Ptuj je postavljen Pitamie Alojz, dosedaj v Zidanem mostu.

Načelnik Korenić je upokojen

Beograd, 17. oktobra. AA. V imenu Nj. Vel. kralja Petra II. z ukazom kr. namestništva in na predlog ministra za trgovino in industrijo je upokojen David Korenić, načelnik v tretji skupini 1. stopnje.

Vremenska napoved

Dunajska vremenska napoved: Milo in spremenljivo vreme. — Po večini precej oblačno.

„Mi smo pripravljeni umreti za Abesinijo!“

London, 17. oktobra. AA. Reuter poroča iz Addis-Abebe: Danes se je vršila revija, pri kateri je sodelovalo 50.000 vojakov. Prisostvoval ji je tudi abesinski cesar. Nato se je poslovil od vojakov svoje garde, ki pojdejo na severno fronto; teh vojakov je 4000. Pri reviji je stopil pred cesarja vojni minister ras Mulugeta, izdri sabljo in vzkliknil: Mi smo pripravljeni umreti za Abesinijo.

Doznava se, da bo ras Mulugeta jutri odpo-

toval v Desi, kjer bo glavni štab abesinske vojske. Tudi abesinski cesar misli oditi v Desi čez nekaj dni.

Angleška municija za Abesinijo?

Pariz, 17. oktobra. z. »Paris Soir« poroča, da je danes potolval skozi Sueški prekop prvi angleški parnik z municijo za Abesinijo. Jutri pričakujejo še drugi angleški parnik.

Velike vojaške reforme v ČSR

Praga, 17. oktobra. ČTK poroča: Minister za narodno obrambo Mahnik je v svojem govoru na seji narodnoobrambene odbora parlamenta med drugim ugotovil, da zahteva mednarodna situacija nove odredbe, ki bodo v zadostni meri zagotovile varnost češkoslovaške države. Po-udaril je, da bo vlada predložila parlamentu zakonske načrte, po katerih se bo mogoče v vojaškem pogledu zavarovati proti vsaki nevarnosti. Zakonski načrt bo določal ustanovitev vrhovnega sveta za narodno obrambo.

Drugi zakonski načrt se bo nanašal na organizacijo predvojaških tečajev in vojaško vzgojo mladine. Da se bolje organizira vojska, bo ustanovljenih sedem novih funkcij komandantov armijskih zborov. Na ta način se bo omogočilo večje napredovanje oficirskemu kadru. Vlada bo izdala odredbe o ureditvi posebnih taborišč, v katerih se bo mladina vežbala v orožju in poučevala v posameznih vojaških strokah. Minister je aludiral na moderno opremo vojske v tujih državah in je napovedal, da bo tudi češkoslovaška vojska v kratkem dobila povsem moderno opremo. Povečano bo število konjeniških polkov in nekatere utrdbe se bodo izpopolnile.

Balkanski pakt

trdna osnova grške zunanje politike

Atene, 17. oktobra. AA. Včeraj je podpredsednik vlade in zunanji minister Teotokis sprejel tuje novinarje in jim dal daljšo izjavo o grški zunanji politiki. Najprej je naglasil svoje zadovoljstvo, da je bila svetovna javnost pravilno informirana o dogodkih v Grčiji.

V trenutku, ko je napetost v mednarodno-političnih odnosih tako zelo narasla, je naša dolžnost, da zvesto izpolnjujemo svoje obveznosti, ki smo jih prevzeli s pakti, katere smo podpisali. Glavni od teh paktov in za nas tudi največje važnosti je balkanski pakt, ki smo z njim dosegli že toliko uspehov in od katerega tudi v bodoče mnogo pričakujemo. Podpisali

smo tudi prijateljski pakt z našo veliko sosedo in dolžni smo ostati zvesti obveznostim, ki izhajajo iz te pogodbe. Jasno je, da bomo tudi v bodoče izvajali tradicionalno politiko prišrčnega prijateljstva z Veliko Britanijo, Francijo in ostalimi silami, s katerimi so grški odnosi urejeni po prijateljskih pogodbah.

Na vprašanje, ali bo Grčija izvajala sankcije, ki so bile izglasovane v Ženevi, je Teotokis dejal: Postopali bomo kakor ostalih 52 držav članic DN in ženevske sklepe bomo izvršili v enaki meri kakor one.

Ostavka albanske vlade

Tirana, 17. oktobra. t. Ker sta dve ministrski mesti nezasedeni, tako pravi uradno poročilo, je vlada podala ostavko. Po uradni motivaciji bi torej izgledalo, da gre le za rekonstrukcijo vlade. Sirijo pa se vidi, da so v kabinetu nastala nesporazumjenja zaradi albanske zunanje politike, posebno v zvezi z njenim stališčem glede sankcij.

Nova presenečenja v Bolgariji

Sofija, 17. okt. Bivšega ministrskega predsednika Kimona Georgijeva, ki je bil včeraj izpuščen na svobodo, so danes ponovno aretirali. Prav tako je sofijska policija vnovič aretirala Petka Penjeva in popa Zlateva ter še neke druge pristase »Zvena«. Policija je preiskala tudi stanovanje Kimona Georgijeva in aretirala Barizanova.

Rekonstrukcija avstrijske vlade

Dunaj, 17. oktobra. Zvezni kancler doktor Schuschnigg je danes rekonstruiral svoj kabinet, izpusti na svobodo, so danes ponovno aretirali. Prav tako je sofijska policija vnovič aretirala Petka Penjeva in popa Zlateva ter še neke druge pristase »Zvena«. Policija je preiskala tudi stanovanje Kimona Georgijeva in aretirala Barizanova.

Seja mariborskega občinskega sveta

Maribor, 17. oktobra.

Znižanje plač

Drevi je mariborski mestni župan dr. Juvan sklical sedmo redno sejo mariborskega mestnega sveta. Ko je pozdravil mestne svetnike, so sledila poročila posameznih odsekov. Za I. odsek je poročal dr. Miller, ki se je posebno dotaknil vprašanja plač mestnih uslužbencev. Po novem znižanju plač državnim uradnikom bi redukcija znašala po tabeli 25 do 40%, zato mestni svet o tej stvari ni mogel ničesar sklepati, pač pa je mišljenja, da bi se počakalo na omiljenje odtegljajev, kakor jih napoveduje. Sklenili pa so, da bodo odtegljaji znašali za mesec oktober 5% in za mesec november tudi 5%. Sklenilo se je tudi, da se osnovne in položajne plače mestnih uslužbencev izenačijo z državnimi. Mestni gradbeni urad je predlagal, da se pogodbeno namesti nov gradbeni inženjer. Mestni občinski svet je ta izdatek odobril. V Glasbeno matico je določen član mestnega sveta g. Hrastelj.

Povišana postavka za socialno skrbstvo

Poročilo drugega odseka je podal mestni svetnik g. Aljancić, ki je predvsem podčrtal skrb mestnega socialnega skrbstva. Sklenilo se je, da se ugotovi povišanje postavke za mestno delavsko pomožno akcijo. Prispevki so se zmanjšali od 934.000 Din v proračunskem letu 1933/34 na 523.000 Din v proračunskem letu 1934/35, zato se bo morala postavka za socialno skrbstvo, ki je znašala lani 2.671.155 Din povišati letos na 3.606.000 Din. Vovisek je povsem potreben za zgradbo novega delavskega zavetišča v Magdalenskem okraju.

Regulacija mesta

Za tretji odsek je poročal ravnatelj g. Stabej, ki je govoril predvsem o preureditvi Grajske dvorane, ki naj bi se preuredila v mestno posvetovalnico. Bivša ča-kalnica Grajskega kina skupno s pisarno pa naj bi se adaptirala za reprezentativno dvorano mariborskega mesta. Vostalih prostorih naj bi bil nameščen mestni muzej. Nadalje je poročal o pravilniku vzdrževanja hodnikov in o predlogu pravilnika o zaščiti zgodovinskih in umetniških spomenikov mariborskega mesta. Banska uprava je osnutek pravilnika zavrnila, zato je mestni svet sprejel nekatere korekture. Poročal je tudi načrt regulacije prometa na Glavnem mestu in okolice ter o razširitvi regulacijskega terena na Kamnici. Sprejet je bil tudi načrt regulacije prometa na lavnem trgu. Sklenjeno je bilo še, da ostane Tomiščev dvorec nedotaknjen. Posekali bodo

samo kostanje, ki ovirajo nove prehode.

Regulacija se bo izvrševala v etapah po višini regulacijskih sredstev. Glede ureditve Kralja Petra trga niso prišli do definitivne rešitve. Dosedanji trije otoki prometa naj bi se zamenili z dvema, z enim okroglim in enim podolgovatim. Mestni svet je pooblastil podžupana g. Žebota in petelanski odbor, da to stvar prouči. Mestni svet je nadalje sprejel kolavdacijo poslopij Borze dela in Delavskega azila. Zagrebški reklamni zavod Unio je ponudil mestni občini brezplačne košare za odpadke za dobo deset let, kakor bi te košare prešle v last mestne občine. Mestni svet je sklenil, da vzame na poskušnjo deset takih košar.

5000 Din za cesto Reka—Sv. Areh

Za četrti odsek je poročal mestni svetnik g. Pušenjak. Odboru za zgradbo ceste Reka—Sv. Areh je bila dovoljena subvencija 5000 Din za zgradbo odseka k Mariborski koči. Nadalje je bil sprejet nakup hiše Marjete Rodošek in Fride Vrečar v Magdalenski ulici 28 za mestno zavetišče. Odobren je bil nakup zemljišča na Betnavski cesti za šolo. Odobren je bil tudi kredit za nabavo treh novih telefonskih aparatov mestnemu knjigovodstvu.

Za peti odsek je poročal podžupan g. Žebot. Deset prošelj za izvrševanje gostilniške obrti je bilo ugodno rešenih. Za mestna podjetja je poročal župan g. Juvan. Mestna občina ne bo prodala posestva v Bresteriči, o čemer se je v zadnjem času toliko govorilo in pisalo.

Izvolitev odsekov

Sledila je nato izvolitev odsekov in so bili imenovani v kuratorij mestnega mladinskega dnevnega zavetišča dr. Sušnik, Grčar in Prijatelj, v kuratorij mestnega oskrbovališča Prijatelj in Stabej, v komisijo za brezposelne Aljancić, Prijatelj, v komisijo za zbiranje dece v počitniške kolonije: Aljancić, Grčar, Ozvatič, Žebot, dr. Sušnik, dr. Miller, v pomožno akcijo širši odbor: dr. Juvan, Žebot, dr. Miller, Jemec, Roglič, Grčar, Aljancić, Feiertag, Leskovar, Saboty, Goleš in Kores, v ožji odbor: dr. Juvan in Žebot, v tržni odbor Žebot, dr. Miller, Hohnjec in Jemec, v krajevni šolski odbor obrtno-nadaljevalne šole Soič, Jemec, v odbor za pregled volilnih imenikov dr. Juvan, Žebot, Grčar, dr. Miller in Hohnjec, v ubožni svet dr. Juvan, Aljancić, Grčar, Stabej in Goleš, v mestni mladinski svet Aljancić, Oslag, Ozvatič, Prijatelj, Kotnik, Leskovar, dr. Pihlar, v disciplinsko razsodišče prve stopnje dr. Miller, Ozvatič, v gledališki odbor dr. Miller, Stabej, dr. Sušnik, Žebot, Grčar, Saboty, v odbor za pospeševanje obrti Soič, Munda, Saboty, v muzejski kuratorij Žebot, Pogačnik, v re-

krutacijski odbor dr. Sušnik, Stabej, Ozvatič, Grčar, v odbor požarne brambe Žebot, Leskovar, Sprager, v upravo gasilske župe Žebot, v odbor javne kuhinje Kores, v upravni odbor dr. Juvan, Žebot, Grčar, Hrastelj, Miller, v krajevni šolski odbor dr. Juvan, dr. Sušnik, Grčar, Ozvatič, Prijatelj, inž. Jelen, v kuratorij študijske knjižnice dr. Kovaček, Grčar, dr. Sušnik, Stabej, Prijatelj, v kuratorij Vesne dr. Juvan, dr. Kovaček, Pogačnik, Saboty, Grčar, Žebot, dr. Sušnik, Hrastelj, v Olepševalno društvo dr. Kovaček, Oslag, Žitnik.

Nato je sledila tajna seja, na kateri so razpravljali o personalnih zadevah.

JRZ definitivno potrjena

Beograd, 17. oktobra. AA. Notranji minister je pod št. 55.565 od 17. oktobra na podlagi § 3. zakona od 24. marca 1933 o izpremembah in dopolnitvah zakona o združenjih, shodih in dogovorih od 18. septembra 1931 potrdil končni sklep, da politična stranka Jugoslovanske radikalne zajednice lahko obstoja in dela.

Bivanje kneza-namestnika v Parizu

Pariz, 17. oktobra. O priliki prihoda jugoslovanskega kneza-namestnika Pavla v Pariz prinaša dobropoučeni »Petit Parisien« poseben članek, v katerem pravi, da bo Nj. kr. knez-namestnik Pavle prebil v Parizu nekaj dni incognito. Listi prinašajo daljše laskave članke o osebnosti kneza-namestnika.

Sprejem pri predsedniku vlade

Beograd, 17. oktobra. b. Predsednik vlade dr. Stojadinović je sprejel snoci v daljši avdijenci bivše pristase Dzemijeta, ki jo je vodil Ferid beg Draga.

Vrline naše vojske

Niš, 17. oktobra. AA. Vsi polki Moravske divizije, del druge konjeniške divizije in del vojaštva Timoške divizije so bili v dneh od 12. do 16. t. m. na vojnih vajah okrog Tresibabe. Teren je tam zelo težaven in zlasti je veliko pomanjkanje vode. Vaje so bile združene z napornimi marši. Kljub vsem terenskim in drugim težkočam pa so dokazale popolno sposobnost mladine, ki je letos prišla k vojakom. Starejši kader je tudi ob tej priliki dokazal svoje visoke strateške in druge vojaške sposobnosti.

Mednarodna prometna konferenca

Beograd, 17. oktobra. 26. t. m. se začne mednarodna konferenca za prevoz v Oslo na Norveškem. To je redna letna mednarodna konferenca, ki se sestane vsako leto meseca novembra, letos se bo pa vršila že oktobra zaradi vremenskih razmer na evropskem severu, kjer se letos prvič vrši ta konferenca. Na njej bodo razpravljali o vseh vprašanjih mednarodnega tovornega prometa. Našo državo zanima posebno tranzit iz Bolgarije in Grčije v zapadno Evropo, posebno pa še tranzit iz Evrope na Jadran.

V imenu naše železniške uprave se bosta te mednarodne konference udeležila šef prometnega odseka generalnega ravnanstva državnih železnic g. Mihajlo Jovanović in referent za transporte g. Aleksander Pavlović.

Dr. Aranicki šef naše izseljeniške službe

Beograd, 17. oktobra. b. Za šefa izseljeniškega odseka v ministrstvu za socialno politiko in narodno zdravje je postavljen dr. Teodor Aranicki, viš. svetnik v ministrstvu za socialno politiko in narodno zdravje.

Osebnost dr. Štefana Sagadina

Včeraj smo poročali o imenovanju doktorja Sagadina. Novi predsednik drž. sveta g. dr. Štefan Sagadin se je rodil leta 1878. v Dol. Poljskavi v srezu mariborskem. V Mariboru je študiral gimnazijo, v Gradcu pa je končal pravno fakulteto in promoviral. Kot doktor prava je nadaljeval svoje študije v Heidelbergu, Leipzigu in na Dunaju. Študiral je javno pravo. Prvo službo je imel v Ptuj, kjer je stopil v sodno prakso. Kot sodnik je služil nekaj časa tudi v Celju, nato pa je bil državni tožilec. Leta 1923. je postal referent v ministrstvu za ustavotvorno skupščino in za izenačenje zakonov. Kasneje je prešel v državni svet in se je kot svetnik odlikoval z izvrstnim poznavanjem poslova in izredno pridnostjo. Gospod dr. Sagadin je avtor velikoga števila pomembnih pravnih razprav. K visokem imenovanju g. dr. Sagadinu iskreno čestitamo!

Beograjske vesti

Beograd, 17. oktobra. AA. Na prošnjo glavne zveze srbskih kmetijskih združenj in na podlagi 9. odstavka točke 5. čl. 5. taksnega zakona je finančni minister odredil, da so kmetijske zadruge oproščene obične takse iz tarifne Mevilke 333 taksnega zakona.

Beograd, 17. oktobra. AA. Na podlagi čl. 116 zakona o mestnih občinah je finančni minister odredil, da smejo občine, ki so doslej pobirale najemniške doklade, pobirati to doklado za svoje potrebe tudi v letu 1936/37 in vnesti doklode te doklade v svoje proračune za leto 1936/37.

Beograd, 17. oktobra. AA. Z odlokom prometnega ministra je dovoljen 60%ni popust od normalne voznine za vse udeležence romanja na Oplenac, ki ga priredi društvo rezervnih podčastnikov. Popust velja za odhod od 1. do 3. in za vrnitev od 3. do 5. novembra. Udeleženci se morajo o pravem času prijaviti akciskemu odboru. Kralja Aleksandra ulica 15 v Beogradu.

Beograd, 17. oktobra. Davi sta prispela v Prago dva vagona jabolk »Budimka«, snoci pa 10 vagonov mešanih slovenskih jabolk. Slovenska jabolka so prodajali po 190 do 200 KČ, »budimke« pa po 200 do 220 KČ.

Abesinski podčastnik izplačuje gažo vojakom

Vesti iz Italije

Zlata mobilizacija

Ob vseh velikih vojnah se je izkazalo, da je prva potreba denar, denar in zopet denar, in sicer zlati denar. Tudi zdaj so se jeli oglašati posamezniki, ki hočejo darovati državi, kar imajo zlatnine in s tem dati pobudo za zbiranje zlata od osebe do osebe. Včeraj so izšla navodila, da naj se takšni darovi izročajo direktno Banki d'Italia, ki o prejemu izda redno potrdilo in o tem takoj obvesti fašistično federacijo. Ista banka sprejema zlatnino tudi v nakup in takoj izplača kupnino v gotovini. Kar se tiče fašističnih organizacij, so samo fašistični tajniki upravičeni sprejemati zlate predmete v vojne namene in izdajati o tem začasna potrdila. Predmete morajo tudi oni izročiti Banki d'Italia proti rednemu potrdilu. Ni dvoma, da je v Italiji, ki je dežela umetnosti in umetnostnih zakladov, v zasebni lasti zelo mnogo zlata, ki se bo na lep način po večini steklo v italijansko narodno banko.

Kako pridelava se krompir najbolj

V Goriških gorah in zlasti v dolini Idrije so dani zelo dobri pogoji za saditev krompirja, medtem ko turščica, ki potrebuje globoko, težko ilovnato in mokro zemljo, tam ne uspeva dobro in je ne kaže sejati. Pri pravem semenu in dobrem gnojenju in obdelavanju da krompir lahko do 150 q na hektar. Za dobro pogojitev je treba do 500 q dobro dozorelega hlevskega gnoja in 2 q umetnega gnoja že pred saditvijo, ki naj se izvrši koncem aprila ali v začetku maja. Sadi naj se v primernih razdaljah po 25 cm in v vrstah, ki so po 45 cm vsakebi, po 10 cm globoko cele gomolje srednje velikosti ali večje gomolje razrezane na dvoje. Očesa naj ima krompir obrnjene na navzdol. Proti peronospori moramo krompir škropiti v juniju in juliju s Kaferjevo 1% raztopino.

Krompir se zelo rad prevrsti ali »presortira«, kakor pravijo in s tem degenerira, poslabša. Da se izognemo tej nevarnosti, moramo paziti na ta-le pravila: 1.) Sadijo vsako vrsto krompirja posebej, ločeno drugo od druge, belo, rdečo in vijoličasto vsako zase. 2. Odbirajmo semenski krompir že na njivi, kjer raste, z zdravih, močnih rastlin, na katerih najboljše presodimo njegovo rodovitnost. 3. Izberimo semenske gomolje srednje velikosti in glejmo tudi na obliko in barvo različnih vrst krompirja; če je za na mizo, bodi belo-rumen, če je za krmo, rdečkasto-vijoličast in ravnatoko tudi, če ga hočemo porabiti ali prodati za industrijske namene. Pridelovanje krompirja v gorah je važno ne samo za tamošnje kmetijstvo, ampak tudi za Vipavsko dolino, Brda in Kras, kjer so kmetje navezani pri krompirju na gorsko seme.

Drzna tatvina v Gorici. V ulici Canonica ima svojo večjo trgovino z mesanim blagom g. Budihna, ki je zelo dobro obiskovana in je imela v nedeljo odjemalce tudi ponoči. Čudne odjemalce, uzmovčije. V temi so vlomili železno vrtno ograjo, od tam so se na vlomski način splazili odzadaj v skladišče in odnesli 5 vreč kave, 2 vreč moke in še nekaj drugega blaga. Prebrskali so tudi vse predale, da bi prišli do denarja, a tu je bil njih trud zastoj. Trgovci Budihna je mož, ki računa z vsemi možnostmi in zna denar spraviti tako, da ga tatovi ne najdejo.

Zimski urniki po mesnicah. Z včerajšnjim dnem je uveden po mesnicah zimski urnik. Od ponedeljka do petka bodo mesnice odprte od 6. do 12. ure dopoldne in od 16.30 do 19 ure zvečer. Ob sobotah se bo meso prodajalo od 6. do 12. in od 15. do 21. ure, zato pa bodo mesnice ob nedeljah ves dan zaprte.

Vseučiliška centurija. Danes odhaja v Vzhodno Afriko centurija, ki obstoji iz 102 visokošolcev iz vseh pokrajin Julijske Kraljevine, med njimi 24 iz goriške pokrajine, drugi pa iz tržaške, istrske, videmske in reške pokrajine. Zbera se na trgovski visoki šoli v Trstu in se ob velikih manifestacijah šolske mladine, fašističnih organizacij in meščanstva odpeljejo iz Trsta zvečer ob 20.30.

Urad za posredovanje dela. Zaposlitev dobijo nekateri kamnarji, črevljarji in ročni livarji vajenci. Zglasiti se je takoj v Trstu, via Beccaria 9.

Čitajte in razširjajte

»Glas naroda«!

PAULA WESSELY

igralka, ki je z enim filmom očarala Evropo v mojstrovini

Maskarada

Rezervirajte vstopnice. Predpr. od 11.—12.30 in od 15. ure naprej. Predstave ob 16., 19.15 in 21.15 uri

KINO UNION

TELEFON ŠTEV. 22-21

WILLY FORST

režiser, ki je s »Hrepenenjem« očaral svet

Sovražna letala se bližajo!

Slika Ljubljane ob napadu s strupenimi plini

Sredi noči nenadoma zatulijo sirene, po cerkvah bije plat zvona. Ljudje beže v kleti in v ta namen že prej zgrajena zaklonišča. Luči ugasnejo, vse se pogreze v globoko temo. Po trgih in ulicah nameščeni zvočniki vpijejo: »Sovražna letala se bližajo! Bežite v zaklonišča! Ohranite mirno kri! Pozor!«

Vse je pod zemljo

Sirene in zvonovi utihnejo. Čujejo se le še povelja policije in vpilje bežečih ljudi. V par minutah so vsa poslopja izpraznjena. Vse je pod zemljo. Od daleč se začuje naraščajoče brnenje motorjev. Z Rožnika se zablika reflektor in meče ogromne žarke proti nebu. Sovražnik se je približal in že zagrmijo obrambni topovi in zaregljajo strojnice. Z Marijinega trga se začuje močna detonacija, ki ji sledi druga tam nekje iz Tivolija. Čedalje huje grmi in treska. Na več mestih se pojavi iznad hiš ognjen evil.

Kakor da je konec sveta

Ljudje po kletah obmolkejo od strahu. Nad njimi grmi in poka, kakor da je konec sveta. Ko pa je stiska največja, in ko tudi najhrabrejši že obupujejo in se tresejo za življenje, pride zaželjena pomoč. Namah obmolkejo topovi. Tudi strojnice, razpostavljene ob robu mesta, prenehajo sipati svoj ogenj proti nebu. Ropot motorjev v zraku postaja močnejši in že se oglašajo zvočniki: »Naša letala so napadla sovražnika, ki se polagoma umika!«

Po mestu brnijo telefoni in po žicah švigajo povelja. Še trenutek in že drve po ulicah gasilski avtomobili. Kolodvor je v plamenih in tudi na Starem trgu gori. Gosilci, opremljeni z maskami, so kmalu na mestu. Nekaj trenotkov še in že mečejo njihove brizgalne naprave vodene curke v plamenje.

Brnenje v zraku je pojenjalo, sovražnik se je moral umakniti. Le od daleč se še čuje regljanje strojnic, katerim se pridružujejo zdaj pa zdaj še male detonacije.

Pošastne postave v maskah

Na mnogih krajih se pojavijo na ulicah pošastne postave z maskami in zaščitnimi oblekami, ki preizkušajo s posebnimi aparati zastrupljeno ozračje. Pred pošto so ravnarji ugotovili iperit. Že so na mestu razkuževali. S

Blagoslovitev spomenika v Judenburgu

Razveseljivo je, kakšno zanimanje vlada med Slovenci za spomenik, ki so ga postavili Judenburžani žrtvam svetovne vojne, pripadnikom bivšega 17. pešpolka. Gane človeka, ko vidi, kako se posamezniki obračajo na odbor z vprašanji glede udeležbe pri slavnosti. Tudi gmočno najbolj šibki sloji bi srčno radi počestili spomin svojih bratov, če bodo le zmogli izdatke, ki jih je marsikateri pripravil odrgati si od ust. Tudi najbolj siromašni pošiljajo za spomenik svoje prispevke kot vdovin dar. To plemenito gesto narekuje tem darovalcem globoko občutna zavest, da je častna dolžnost nas vseh, da nosimo stroške, za katere so se odločili Judenburžani na lastno pobudo, mi — samo mi, saj gre vendar le samo za naše krvne brate. Zato bodi izrečena na tem mestu vsakemu posameznemu za vse, kar je doslej storil, najtoplejša zahvala, vsem drugim — zlasti bolj imovitim slojem — pa naj služi to v posnemanje.

Rok za pošiljanje prispevkov »Školskemu ordinarijatu v Ljubljani« in za prigrasitev zaradi udeležbe »Zadružni zvezi v Ljubljani« je podaljšan do 1. novembra, ker je blagoslovitev kapelice iz tehničnih razlogov preložena na 10. november t. l. To nam je sporočil odbor v Judenburgu, kateremu moramo biti globoko hvaležni za njegovo požrtvovalnost. — Odbor za odkritje spomenika judenburškim slovenskim vojakom.

Nova meščanska šola Frana Levstika v Mostah

Po prizadevanju občinske uprave in vsega občinskega odbora se je nedograjeno zavetišče iz leta 1931, primerno adaptiralo za prostore nove, dosedaj vtesnjene meščanske šole v II. nadstropju tukajšnje narodne šole. Mlada šola šteje v drugem letu obstoja že 240 učencev in učenk. Zavod ima letos 3 temeljne razrede in 3 vzporednice. Kako potrebna nam je bila ta šola, dokazuje dejstvo, da se je v letošnji prvi razred vpisalo 140 učencev.

Starši mladine so zelo zadovoljni, da njihova deca ne hodi v uro oddaljene šole, zadovoljna so pa tudi ravnateljstva ostalih meščanskih šol, ker je naša šola razbremenila vse ostale.

Po mnenju strokovne komisije ustreza povsem nova šola higienskim načelom. Naša deca bo šola gotovo koristno zaposlila — a razvijala bo tudi duševne sile in jih vzgajala za dobre državljane. Ponosni smo,

seboj imajo poln tovorni avto klornega apna, ki ga posipljejo po zastrupljenih tleh.

Poveljstvo ima polne roke dela. Prihajajo vedno nova poročila o škodi. Iperitne bombe so padle pred bolnišnico, v Šiški in na Zabjeku. Pred sodnijo je vrgel sovražnik bombo s fosgenom. S tem pa razkuževalci nimajo dosti posla, ker ga je povečini že razkrojila — v miru tolikokrat preklela — a sedaj velika dobrotnica — ljubljanska megla. Le malo raztopine žvepljenih jeter razpršijo še v zrak in že javijo strokovnjaki, da fosgena ne morejo več ugotoviti. Takoj nato pa dobijo poročilo, da je na Taboru padla bomba z neznanim strupom. Na označeno mesto odbili posebno opremljena ekipa, ki pa ugotovi iperit, katerega pa je sovražnik pomešal z drugimi manj nevarnimi strupi. Neumorno delajo ekipe za uničevanje strupov, brizgajo, grabijo, posipajo in spirajo, dokler se da ugotoviti še količaja strupa.

Ranjenci, zastrupljeni, ponesrečenci

Tudi reševalni oddelki imajo dela čez glavo. Odnášajo in odvažajo ranjence in zastrupljence in jim nudijo prvo pomoč. Mnogim, ki bi bili sicer izgubljeni, reši zdravnik z injekcijami življenje. Samaritani jim slišijo zastrupljene obleke in odvažajo v posebnih avtomobilih v zasilne bolnišnice. Pa tudi vžigalce in razstrelilne bombe so zahtevale nekaj žrtv.

Proti Sentjakovu drvi avtomobil z delavci in potrebnim orodjem. Na šolo je padla bomba in podsula nekaj ljudi v kleti. Prične se nuzno razkopavanje, da ne pride pomoč prepozno. Drugi oddelki razkopava ruševine, ki jih je povzročila bomba na Marijinem trgu. Uničeni so kabli, kanalizacija in plinske cevi, toda pridne roke bodo kmalu tudi to škodo popravile. Na Starem trgu pa medtem še vedno gori. Kljub nadčloveškemu naporom gasilcev, se ogenj še vedno širi med starimi hišami in ozkimi ulicami. Na pomoč jim prihitijo tovariši, ki so medtem že pogasili ogenj na kolodvoru, tem se pridruži še več gasilcev iz okolice. Z združenimi močmi kmalu lokalizirajo in pogasijo požar, ki bi lahko postal katastrofalna za vso mestno četrt.

Ekipa za ugotavljanje strupov javijo poveljstvu, da je po vsem mestu strup uničen, nakar zopet zatulijo sirene in zadone zvonovi, takrat veselo, zakaj nevarnost je minula. — Ing. D. F.

da se naša šola otvori že ta mesec, ker s tem je občinska uprava in odbor pokazal, da ji je naša mladina res pri srcu. Prigodna slavnost z blagoslovitvijo se vrši v nedeljo 20. t. m. ob 10. uri dopoldne v slavnostni dvorani v pritličju. Prav iskreno vabimo vse starše in prijatelje naše mladine. — Upravni odbor meščanske šole v Mostah.

Razstava Franceta Kralja

Ljubljana, 17. oktobra.

Razstava kipov in slik prof. Franceta Kralja, ki bo otvorjena dne 19. t. m. ob 18.20, bo umetniški dogodek, saj France Kralj že dalj časa ni doma razstavljal.

Otvoritev bo prenašal tudi naš radio. Otvoril bo razstavo konzervator g. dr. France Stele. Običajna osebna vabila se to pot niso razpošiljala, ker so ljubitelji iz vseh slojev enako vabljeni.

„Maskarada“ v kinu Union

Novi kino Union nas je presenetil z novim filmom »Maskarada«, ki ga je režiral Willy Forst in tudi napisal besedilo. Režija sama na sebi je bravurno delo, vredno velikega mojstra. Polno življenja, polno atmosfere, spretno vodstvo posameznih igralcev, daje filmu še prav posebno vrednost.

Iz razposajenega maskeradnega plesa se vtihotapi žena znamenitega kirurga v atelje slavnega slikarja, ne da bi našla tui — po čemer je hrepenela — doživljaja. Slavni slikar je vkljub svoji privlačni zunanosti vse prej, kakor sodoben lik moža. In ravno v tem tiči najgloblja poteza, ki je žal strahotno neverjetna, ki pa vzbuja v gledalcu hrepenenje po taki dobi razumevanja morale in etike. Dogodki se odigravajo s čudovito razpletenostjo, ki jih pokriva glavni smoter — bojazen pred javnim skandalom. Kljub krvi in strelu končno le zmaga krepost.

V resnici zasluži gledalec ob zvokih čudovite muzikalnosti, ki se pretaka iz scene v sceno, prihod nove, že davno zaslutene epohe. Nehote se poglobijo na platno ploskve, vzbujajo se osebe, zdi se ti, da pozornica ni platno, pač pa prostor, v katerem vlada svetloba in resnični vzduh. Zdi se, da čutiš diš posameznih figur, da ti udari v nos parfum elegancije. V tej atmosferi zasluži veličino plastičnega filma. In v tem tiči največja vrednota tega, v resnici mojstrskega filma. Willy Forst nam je nakazal nove poti in nove perspektive filmske bodočnosti.

Publika bo film sprejela z navdušenjem in vodstvu kina lahko čestitamo na dobri, smoteni in res umetniški izbi.

Profesor Lojze Sodnik

Včeraj ob pol 8. zjutraj je po dolgotrajnem trpljenju umrl profesor Tehniške srednje šole g. Alojzij Sodnik.

Že v 53. letu ga je pobrala zavrtna bolezen, ki jo je prenašal z nadčloveškim premagovanjem. Čeprav se je zavedal, da mu ni rešitve, je tolažil druge okrog sebe. Ko so se pripravljali njegovi učenci na izlet in se je njegovo trpljenje bližalo že naravnemu kraju, jim je pa z v srce segajočimi besedami slikal vrednost zdravja. Z vso dušo je bil vzgojitelj ter vedno najboljši prijatelj svojim učencem, zato ga bodo tudi ohranili med lepimi spomini na svojo mladost.

Bil je rojen Ljubljancin in že v njegovi družini je talent za matematiko, saj je tudi njegov brat profesor matematike, drugi inženjer, tretji se je kot odlični matematik posvetil narodnogospodarskim studijem, a sestra je prav tako učiteljica matematike na meščanski šoli. Ko je napravil v Ljubljani gimnazijo in na Dunaju filozofsko fakulteto ter profesorski izpit iz matematično-fizične skupine, je bil kratek čas v Ljubljani na realki, nato je bil pa imenovan na I. drž. gimnazijo, obenem je pa nekaj let poučeval tudi na mestnem liceju. Tu je spoznal svojo poznejšo ženo, talentirano Almo Zupančič, sedanjoo filozofinjo in privatno docentko dr. Almo Sodnikovo. Do smrti ju je vezala najnežnejša ljubezen, ki jo je najhujše zadela smrt edinega deteta. Bila sta idealen par in živela sta oba le svoji vеди in svojemu nikdar skaljenemu prijateljstvu. Predobro njegovo srce so občutili poleg gojencev tudi vsi, ki so prišli v njegovo bližino in ga spoznali za najljubeznivejšega in izredno mehkega človeka.

Pokojni direktor Tehniške srednje šole Ivan Šubic je spoznal, da je Lojze Sodnik rojen vzgojitelj in prvovrsten strokovnjak za matematiko, a še ljubša mu je bila eksperimentalna fizika, ter se zato potrudil z vso silo, da ga je z realke, kjer je tudi po vojni poučeval nekaj časa, pritegnil na svoj zavod. Tu se je popolnoma posvetil poklicu in z vso vnemo deloval, dokler ga bolezen ni prisilila k dopustu. Kot rezervni oficir je bil tudi v svetovni vojni. Iz svetovnega klanja in ropanja se je profesor Lojze vrnil z dragocenim plenom. Ponosno je pokazal debel logaritmovnik! Ker smo imeli tedaj same nemške učne knjige, je tudi on slovenskim studentom priredil »Logaritmovnik« s slovenskim uvodom.

Pogreb tihega kulturnega delavca in prijatelja mladine bo danes popoldne ob 16. iz Križevniške ulice 8. Njemu časten spomin, njegovim pa naše najiskrenejše sožalje.

Pokoli zaradi nekaj dinarjev

Včeraj zvečer se je zbrala v Stolni ulici okoli težko poškodovanega in vsega krvavega žagarija Alojza Štrameca množica ljudi. Pravkar se je odigral krvav dogodek, dva stanovska tovariša sta se pri razdeljevanju zaslužka sprla in bi bil eden skoraj ob življenje. Neki dijak je o pokolju v Stolni ulici obvestil policijo in takoj je prihitel tja stražnik, ki je ugotovil dejanski stan ter odredil prevoz nevarno poškodovanega moža v bolnico.

V Stolni ulici sta se ranjeni žagar Štramec in njegov tovariš 43letni žagar Jože Rus prerekala pri razdeljevanju dnevnega zaslužka. Štramec si je pridržal nekaj dinarjev več, ker mu je Rus dolgoval še nekaj denarja od prej. To pa je Rusa razburilo, napadel je tovariša in ga s pestmi pobil na tla. Da bi pa dosegel še večji uspeh, je Rus potegnil nož in z ročajem udrihal po tovariševi glavi in mu prizadejal mnogo krvavečih ran. Življensko nevarna pa je velika zevajoča rana med levim očesom in nosom, kjer je nož prebil kost. Ko je videl Rus, da leži njegov tovariš v mlaki krvi, je pobegnil v Gledališko ulico. Toda stražnik ga je kmalu dohitel, ga aretirjal in ga peljal na policijo.

Trije s pestmi nad dekle

Maribor, 17. oktobra.

V ponedeljek zvečer so trije mladeniči, Jože F. in brata Franc ter Karl Č pričakali tkalki Ano Vidovičevno in Leopoldino Skarbotovo, ki sta se okoli 21. ure vračale po Meljski cesti iz lovarne. Brez besed sta prva dva pričela s pestmi udrihati vsak svojo žrtev, medtem ko je slednji Karl Č. stražil svojo sestro Marijo. Obe dekleti sta dobili na glavah več nevarnih poškodb, zaradi katerih se bodo morali vsi štirje zagovarjati pred sodiščem.

Dnevni dogodki

× **Bela kuga v Posavini.** Iz Posavskih Bregov poročajo, da je tam in v okoliških vaseh čedalje manj porodov. Bela kuga razsaja tudi že na deželi. V večini so že družine brez otrok ali pa z enim, največ z dvema otrokoma. V neki vasi, ki ima 900 prebivalcev, sta se lani rodila le dva otroka. Sistem enega ali dveh otrok je zavzel ne samo siromašne, temveč tudi premožnejše sloje. Gospodarji s 30 ali več jutrov zemlje imajo le po enega otroka. Leto za letom izumirajo tod okoli že več sto let obstoječe družine.

× **Zagrebčani so kupili že 14 miligramov radija.** Društvo za borbo proti raku v Zagrebu je nabralo v zadnjem času tolikšno vsoto, da si je znova kupilo 3 miligrame radija, ki je shranjen v igli iz platin iridija. Društvo je dalo radij na razpolago zavodu za radij terapijo v Zagrebu, kjer zastoj zdravijo siromašne bolnike. To je že druga nabavka radija v tem letu, tako da je društvo zavodu doslej izročilo že 14 miligramov radija, s katerim lahko zdravijo 100 bolnikov na leto.

× **Linčali so ga.** V neki vasi pri Bjelovaru so kmetje linčali nekega Stjepana Križana, katerega so zasačili pri vlamu. Vsa vas ga je zasledovala in ga na polju ujela. Potem ko so mu odvzeli vse ukradene predmete, so ga pretepli in napadli s kamenjem. Tat je obležal s hudimi poškodbami, katerim je kmalu nato podlegel.

× **Maček v žaklju** bo bogata nagrada marsikateremu, ki se bo udeležil v soboto, dne 19. t. m. vinske trgatve, katero priredi pri »Levu« (Gospodstvska cesta). Kmetsko prosvetno društvo »Brazda« v Ljubljani s pričetkom ob 20. uri zvečer. Poleg zabavnega programa bo prav gotovo svojevrsna prireditve »mačka v žaklju« s številnimi izbranimi dobroti marsikoga zadovoljila v polni meri.

× **Trdovratna samomorilka.** V Mostaru je izpila večjo količino sode mlada Anđela Krajina. Odpeljali so jo takoj v bolnišnico, njeno stanje pa je brezupno. Zanimivo je, da je dekle že petič poskušalo izvršiti samomor.

× **Samomor vaše lepote.** V Novi Crni se je ustrelila 30 let stara Manca Šimonja. Pred dvema letoma se je poročila z bogatim in uglednim posestnikom Šimonjo. Bila je najlepša dekle v vasi. Srečno sta živela, dokler se Manca ni zaljubila v nekega postavnega fanta. Svojega moža je pa toliko spoštovala, da se je raje ubila, kakor da bi mu naredila sramoto in pobegnila s fantom, ki ga je imela res rada. Ustrelila se je doma v postelji, ko je odšel mož zdoma. Sosed, ki ji je prihitel na pomoč, je še rekla: »Ne trudi se, dobro sem se zadela!« Kmalu nato je nesrečnica izdihnila.

zvečer v Hubadovi pevski dvorani. Edina točka dnevnega reda je sprememba društvenih pravil.

* Vse prijatelje grških klasikov opozarjamo na sobotno vprizoritev »Kralja Edipa« v naši drami. Poleg Sophoklejeve drame vprizore še »Kamenitega gosta« za red A.

* **Prva operna predstava** po izredno znižanih cenah od 24 Din navzdol bo v soboto 19. t. m. v naši operi. Vprizorila se bo izvrstna češka opereta »Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron«. Ne glede na to, da je to izvrstna predstava, so cene takonizke, da je omogočen obisk gledališča pač prav vsakomur. Za nekaj dinarjev že dobite zelo udoben sedež in skoro tri ure veselega glasbenega užitka.

* **Banovinska ženska zveza** prosi vsa ženska društva, kakor tudi posameznice, da darujejo slovenske knjige za naše rojake, ki žive v tujini. Sprejema jih uprava »Ženskega sveta«, Tavčarjeva ulica 12-II.

* **Žene, pridite vse na zborovanje**, ki bo v nedeljo 20. t. m. ob 10. uri dopoldne v

magistratni dvorani. Manifestirale bomo za žensko volilno pravico.

* **Društvo »Tabor«.** Pevski zbor ima drevi ob 20. uri pevsko vajo. Glede na skorajšnji nastop je udeležba vsakega pevca in pevke potrebna.

* **Esperantski tečaj** v šoli v Mostah bo otvorjen drevi ob 20. uri. Brezposelni so ucnine prosti.

* **Sentjakobčani bodo ponovili** v soboto 19. in v nedeljo 20. t. m. ob 20.15. uri Govekarjevo ljudsko igro s petjem »Legionarji«.

* **Lutkovni oder Ljubljanskega Sokola** otvori svojo lutkovno sezono v nedeljo, dne 20. t. m. ob 16. uri v Narodnem domu (vhod iz Bleiweisove ceste). Vprizorila se bo mladinska pravljica »Kralj Podzemlja«, v štirik dejanjih. Vabimo k prvi predstavi mladino, pa tudi odrasle.

* **Izlet Ljubljana—Sušak!** Ker je za izlet z avtom na Sušak, ki bo dne 20. odnosno 27. t. m. še nekaj mest prostih, sprejema prijave in denar za vožnjo 65 Din za osebo tja in nazaj J. Lutman, Detelova ulica 4 (Bežigrad).

Maribor

Košajnce zaslišujejo

Danes so pričeli zasliševati na sodišču roparja Košajnce. Preiskavo vodi sodnik g. Kramer. Po zaslišanju bodo sestavili obtožnico in bo Košajnce morda že prihodnji mesec odgovarjal pred velikim kazenskim senatom za vsa svoja zločinstva.

△ **Narodno gledališče.** Petek, 18. oktobra: Zaprto. — Sobota 19. okt. ob 20. uri: Tartuffe. Red C.

△ **Sokol Maribor I.** je za letošnjo zimsko sezono zelo okusno preuredil lutkovno dvorano in lutkovni oder. Prva predstava je bila preteklo nedeljo in je privabila veliko število malčkov. Lutkovni odsek Sokola I, ki ga vodita agilna pobornika lutkovne umetnosti br. Ambrožič in Bernetič, ima v letošnjem lutkovnem repertoarju vrsto iger, ki bodo gotovo privabljale nedeljo za nedeljo sokolsko in drugo mladino. Predstave so vsako drugo nedeljo popoldne, in sicer v inženjerski podčastniški šoli. Starši, pošiljajte svoje deco k lutkovnim predstavam, kjer se otroci mimo zdrave zabave tudi vzgajajo!

△ **Pedagoške reforme sodobne Nemčije**, je naslov predavanja, ki bo drevi ob 20. uri v dvorani Ljudske univerze. Predava g. prof. Gustav Šilih.

△ **Mariborske sportne novice.** V nedeljo bo v Čakovcu prvenstvena podvezna tekma med ČSK in SK Železničarjem iz Maribora. Po mestu krožijo že dalje časa vesti, da namerava ISSK Maribor razpustiti nogometno sekcijo, ker mu je občina odvzela nogometno igrišče v Ljudskem vrtu. Vsi naši odločilni činitelji kot tudi vsa nacionalna javnost, ki gotovo še ni pozabila ogromnih zaslug, ki si jih je pridobil ISSK Maribor za udržitve in uveljavljanje slovenskega sporta na severni meji, naj store vse potrebno, da dobi ISSK Maribor nazaj staro igrišče ali pa se mu naj uredi novo. Klub, ki je našemu mestu prabil marsikatero lavoriko, ne zasluži tako žalostnega konca ob svoji petnajstletnici!

△ **Drevesca so mu porezali.** Pekovski mojster Ferdo Kosi je javil orožnikom, da mu je izpodrezal delavec Ignac D. v njegovem sadovnjaku v Jelovcu pri Kamnici šest mladih dreves in mu tako napravil 300 dinarjev škode. Po sredi je staro sovrašтво.

△ **Koroški večer.** V nizu predavanj društva »Nanos«, je bil v torek zvečer v veliki dvorani Narodnega doma »Koroški večer«. Izčrpano predavanje o Koroški in nesrečnemu plebiscitu je imel predsednik Narodne odbrane dr. Anton Dolar, na sporedu pa je bila tudi ljubka deklaracija in nekaj pevskih točk Ispavčeve pevske župe pod vodstvom g. Albina Horvata.

△ **Mojstrska izpitna predavanja** se bodo pričela v ponedeljek 21. oktobra ob 20. uri v Drž. deški meščanski šoli v Kerkovi ulici.

△ **Harmonikarji v Gradcu.** Jutri 19. t. m. se odpeljejo mali harmonikarji Podmladka Rdečega križa v Maribor v Gradec, kjer prirede koncert. Za nastop slovenskih harmonikarjev vlada v Gradcu ogromno zanimanje.

△ **Premiera Wernerjeve komedije »Medvedji ples«** bo v torek 22. t. m. Wernerjeva dela so prevedena že v veliko število jezikov ter so si utrla pot preko ožjih mej Češkoslovaške tudi na svetovne odre. Igra je tridejanka in se godi drugo dejanje v baru, kjer sodeluje tudi del jazz. Za uprizoritev Narodnega gledališča v Mariboru vlada veliko zanimanje.

△ **Matineja Grajskega kina.** Jutri ob 14. uri in v nedeljo ob 11. uri dopoldne bo v Grajskem kinu zopet matineja po izredno znižanih cenah. Uprizori se silno napeti detektivski slager »Fantom X«.

△ **Velike strelske tekme mariborskega strelskega okrožja.** V dneh 26. in 27. t. m. bodo v Mariboru na vojaškem strelišču velike strelske tekme vsega mariborskega strelskega okrožja. Sodelovale bodo vse strelske družine Maribora, dostop pa imajo k tem tekmam tudi vsi člani strelskih družin naše države, sodelujejo pa lahko tudi strelci nečlani. Tekme imajo naziv »Spominske tekme generala Božu Putnikoviča« in so predvsem namenjene v počastitev slovesa priljubljenega generala.

△ **Zopet ukradeno kolo.** Dijakinji realne gimnazije Piji Bahovi je bilo včeraj popoldne iz veže mariborske Trgovske akademije ukradeno 1300 dinarjev vredno kolo »Apolo«. Ukradeno vozilo je bilo registrirano s št. 106.665.

△ **Nevarnost požara.** Včeraj popoldne je pričel goreti lik Koblarjeve hiše na Koroški cesti kup drv. Ker je bila nevarnost, da zajamejo ognjeni zublji tudi hišo, so poklicali mariborske zasilce, ki so ogenj kmalu pogasili in katastrofo preprečili.

△ **Najdeno kolo.** Na policijo je prišel hišni posestnik Josip Svare z Masarykove ceste 24 še dobro ohranjeno možko kolo z evid. št. 74.013. Najditelj pravi, da je bilo kolo že dva dni prislono na njegovem dvorišču ob zid.

△ **Grajski kino.** Od danes dalje svetovnoznana opereta »Cigan baron« z Wohlbrückom. Fritzom Kampersonom in Hansi Knotekovo v glavnih vlogah.

△ **Kino Union.** Danes zadnji dan nepozabni film »Chopinov poslovljni valček«. Od danes dalje se predvaja pri vseh predstavah najaktualnejši film »Abesinija v vojni z Italijo«. Film, ki nam prikazuje v originalnih posnetkih najnovejše vojne dogodke v Abesiniji in s tem predstavlja največjo svetovno senzacijo.

Celie

■ **O drznem roparskem napadu**, ki je bil pretekli ponedeljek zjutraj v Levcu izvršen na zasebnika Turka Ivana iz Parizelj pri Braslovcah, smo zvedeli, da so celjski orožniki aretirali dva osumljenca, vendar pa še nimajo pravih napadalcev.

■ **Na trgu** je letošnjo jesen prav živahno. Kmetске žene in dekleta, ki prinašajo razne pridelke in živila iz okolice v mesto prodajati, cene teh pridelkov niso nič spremenile, četudi meščani stalno poudarjajo, da so jim bile plače znižane ter si kupijo koštanj, ki je kuhan po 2 Din liter, sirov pa po 1-25 Din, jajca 1 Din komad, zeljnaté glave 1 do 2 Din, kisle zelje po 4 Din kg, grozdje 3 do 4 Din kg, paradižniki 2 Din, salata 0-50 do 0-75 Din, meso po 8 Din itd. Ker pa prodajalke teh pridelkov večinoma ne poznajo, kdo od kupcev je državni nameščenec in kdo ni, držijo seveda cene za vse enake.

■ **Nov tednik** bodo baje začeli izdajati v Celju. Tiskal se bo v Mohorjevi tiskarni.

■ **Pri Borzi** dela iščejo 3 čevljarje, brezposelnih pa je 361, ki so različnih poklicev.

■ **Sekcija Saveza** ugostiteljskih nameščenec je imela sinoči v gostilni »Janžek« za kresljo svoj izredni občni zbor, kjer si je izvolila novo upravo.

■ **Tok bo prekinjen** v nedeljo od 8. do 14. zaradi čiščenja transformatorjev in pregleda električnega omrežja.

■ **Klub koroških Slovencev** priredi jutri ob 20. uri v gornjih prostorih Narodnega doma družabni večer, katerega dobiček je namenjen za nabavo knjig, katere bo klub poslal Slovincem na Koroško. Koroški rojaki, ki so združeni v klubu koroških Slovencev, se zberejo vsako leto enkrat meseca oktobra v Celju. Letos bodo imeli občni zbor v nedeljo 20. oktobra ob 9. uri v Narodnem domu, kjer bodo napravili načrte svojega delovanja za bodoče leto.

Ptuj

Živinski in svinjski sejem v Ptuj. V torek 15. t. m. se je vršil v Ptuj živinski, v sredo 16. t. m. pa svinjski sejem, na katerega so pripeljali 89 volov, 296 krav, 27 bikov, 34 juncev, 49 telic, 6 telet, 23 konj, 94 kobil, 23 žrebce, 224 evinj, 109 prascev; skupno 974 živali, od katerih je bilo prodanih 307 komadov. Cena je bila sledeča: za vole Din 2-50 do 4-25, za krave 1-25 do 2-75, za bike 2 do 3, za junce 2 do 2-50, za telice 2-25 do 3-50 za kg žive teže. Konji so se prodajali ob Din 200 do 4000, žrebeta od 300 do 1-500, prašiči od 6 do 12 tednov Din 50 do 100 za komad, pršutarji

od Din 4-50 do 5, debeli prasci od 5 do 5-50, plemene 4-25 do 4-50 za kg. Opazili smo, da je cena goveje živine in prašičem od zadnjega sejma nekoliko porastla.

Civilna poroka. V ponedeljek sta se civilno poročila v Ptuj g. Španer Rupert, vrvar, in gđ. Schmid Ana, zasebnica, oba iz Ptuja. Poročne obrede je opravil na magistratu mestni predsednik g. Ladišlav Jerše.

Kino. Tukajšnji zvočni kino bo predvajal v soboto 19. t. m. ob 20. uri in v nedeljo 20. t. m. ob pol 19. in pol 21. zvočni film »Eskimo«.

Pod voz je padel. Mernik Matija, posestnik iz Gabec pri Trbegovcih, je peljal v sosedno vas ajdo v mlavo. Ko je po dovršenem delu peljal seno in slamo domov, se mu je na slabi poli prevrnil voz in ga pokopal pod sabo. Z veliko težavo sta ga rešila izpod voza njegova spremljevalca. Brez takojšnje pomoči bi se zadušil pod vozom. Ima hude notranje poškodbe ter poškodbe na desni nogi in roki.

S kolum sta ga obdelala. Šumenjak Franc, previtkar iz Vršiča, in njegov zet sta se v nedeljo radi neke malenkosti stepla. Zet in neki njegov tovariš sta tako pretepla Šumenjaka, da je zaradi zadobljenih poškodb moral iskati pomoč v bolnišnici.

Nesreča. Kocmut Mariji, ženi posestnika iz Strmca, se je pri obiranju jabolk epodrsnila lestva. Padla je s precejšnje višine in se hudo poškodovala ter si zlomila tudi desno nogo. Nesreča se je pripetila tudi Letiču Ludviku, žletnemu posestniškemu sinu, ki si je pri igri s svojimi tovariši zlomil levo nogo.

Krani

Akademski kulturni večer bo v soboto ob 20. uri v telovadnici tukajšnje gimnazije. Vabljeni vsi!

Pomočniki zbor združenja trgovcev v Kranju bo otvoril plesne vaje v soboto dne 19. t. m. ob 20. v dvorani hotela »Stara Pošta«. Vabljeni vsi trgovski nameščenci in po njih vpeljani gostje!

Zračni napad na Kranj. V soboto dne 19. t. m. pričakujemo zračni napad na naše mesto. Prihod sovražnih letal javijo tovarniške sirene in plat zvona. Dokler traja napad, je tudi z masko na obrazu nedopustno postajanje na ulicah ali opazovanje letal pri oknih. Konec nevarnosti oznani trikrat po 15 udarcev na veliki zvon. Prosimo občinstvo, da se pokorava naredbam službojočih organov.

Nevaren vlomilec prijet. Kranjska policija je včeraj, kakor smo že poročali, prišla tatu, ki je kradel pri g. Racetu. Naknadno se doznavajo, da je to pretkani vlomilec Bergant Janez z Gorij pri Bledu, večkrat predkaznovan zaradi neopravičenega prekorajčenja državne meje. Vlomilec je na policiji priznal mnogo tatvin, ki jih je izvršil v Kranju in Ljubljani s pomočjo vitrihov, katere je pri včerajšnji aretaciji odvrnil. Tako je samo v Kranju nakradel raznih oblek, perila in srebrnine za 7000 dinarjev.

Narodno gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Petek 18. oktobra: Zaprto.
Sobota 19. oktobra: »Kralj Edipa«, »Kameniti gost«. Red A.

OPERA

Začetek ob 20. uri

Petek 18. oktobra: Zaprto.
Sobota 19. oktobra: »Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron«. Izven. Globo znižane cene od 24 Din navzdol.

Radio

Petek, 18. oktobra.

Ljubljana: 11.00: Šolska ura: Moja pot na Lovčen (Marjan Tratar). — 12.00: Reproduciran glasba. — 12.45: Vreme, poročila. — 13.00: Čas, obvestila. — 13.15: Pojoča žaga, izvaja g. Muser s spremljevanjem radijskega orkestra. — 14.00: Vreme, borza. — 18.00: Ženska ura: Ženska volilna pravica (dr. Fini Grossman). 18.20: Reproduciran glasba. — 18.40: O zaščiti upnikov (dr. Voršič). — 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nacionalna ura. — 20.00: Koncert radijskega orkestra. — 21.20: Harmonika in orglice, gg. Stanko in Pišek. — 22.00: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Ogrski plesi, klavir štiriročno. (Seifert in Hrašovec Silva).

Kino Sloga

Ljubljanski Dvor Tel. 2730

Danes ob 16., 19-15 in 21-15 uri
najnovejši reportažni film

dr. Martina Riklaja

Abesinija 1935

Afrika in plamenih! Največja senzacija
in aktualnost sedanjih dni!

Življenje v Nuguševem črnem carstvu.
Sege in običaji, verstvo, vojaštvo, življenje na dvoru, kraji ob italijansko abesinski meji itd.

Predprodaja vstopnic od 11. do pol 13.
in od 15. ure dalje!

Krasen dopolnilni spored in nov
zvočni dnevnik

Hitite in ogledajte si to filmsko
aktualnost!

Ljubljana

DNEVNA PRATIKA

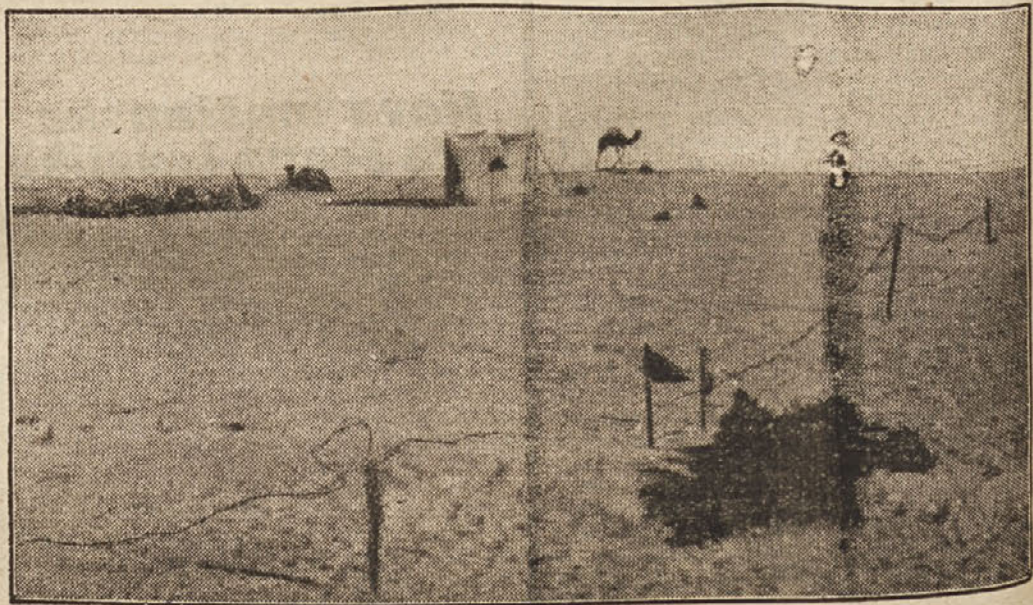
Petek, 18. oktobra. Katoličani: Luka, ev. Pravoslavni: 5. oktobra, Haritina.

DEŽURNE LEKARNE

Bakarčić, Sv. Jakoba trg št. 9; Ramor, Miklošičeva cesta št. 20; Gartus, Moste, Zaloška cesta št. 18.

* **Ljudska univerza v Ljubljani** prične s svojim delom v novembru. Poleg rednih predavanj bo vzdrževala tudi večerne tečaje ruskega, nemškega, francoskega in italijanskega jezika, in sicer za začetnike ter za one, ki imajo že nekaj predizobrazbe. Za te tečaje znaša vpisnina 10 Din za semester. Vabimo vse, ki bi se hoteli udeležiti teh tečajev, da se javijo v poslovnem prostoru Ljudske univerze, Gosposka ul. 15 (pri križevniški cerkvi), pritičlje, tretja vrata levo. Prijave sprejemamo vsak delavnik od 10. do 11.30 in od 12.30 do 14. ure.

* **Izredni občni zbor Filharmonične družbe v Ljubljani** bo v četrtek 31. t. m. ob 6.

Angleži so utrdili Sueški prekop, ker je napetost v Sredozemskem morju vsak dan večja. V puščajskem ozemlju vzdolž prekopa so zaznamovali vsakih 10 km z angleškimi zastavami. Za vrečami s peskom, ki so zakrite z vejčjem, skrivajo vojaške straže s strojinicami. Nepoučen človek seveda ne sluti, da so te točke važna vojaška oporišča.

Gospodarstvo

Evropsko lesno tržišče

Nepovolni izgledi za naš izvoz

Dasi se na jesen delajo večji zaključki v lesni trgovini, je vendar splošen položaj na evropskem tržišču prav šibek in celo nestalnejši kot je bil pretekli mesec. Na to splošno poslabšanje je v najzadnjejši meri vplivala vseobčja mednarodna politična napetost, tako da je danes težko predvidevati za najbližnji bodočost izgleda lesne trgovine. Producenti in gozdni posestniki so pred novo sečnjo, a tudi žage si navadno že v tem času nabavljajo les. Vendar pa kljub temu vlada v lesni trgovini še vedno precejšnje mrtvilo.

Statistični podatki za prvo polletje 1935 navedajo, da se je proizvodnja oziroma izvoz v primeri z istim razdobjem lanskega leta znatno skrajšal in znaša samo 186 milijonov kubičnih metrov (lani 205 milj.). Od celokupnega evropskega izvoza rezanega lesa je največjo količino kupila Anglija, in sicer 39 odstotkov. Drugi največji potrošnik je bila Italija z 12 odstotki. Pri izvozu okroglega lesa je zanimivo, da odpade 88 odstotkov na Avstrijo, Češkoslovaško, Poljsko in Rusijo. Prav tako so se prav nepopolno razvijale v prvem polletju tudi cene na evropskem tržišču, saj so zapadno-evropska lesna tržišča zabeležila v tej dobi najnižje cene po svetovni vojni. Na lo. znižanje je v znatni meri vplival ruski lesni pritisk, ki je bil tako intenziven, da so v tej dobi padle lesne cene v Angliji kar dvakrat. To dejstvo upravičeno vzbuja dojem, da se prodajne cene še ne bodo utrdile in utegnjejo v tej nesigurnosti celo še pasti.

O lesni kupitvi prihajajo iz vseh držav izvoznice domala le nepovoljna poročila. Če vzporedimo statistiko posameznih držav-izvoznice, najlaže ugotovimo možnosti našega jugoslovanskega izvoza. Največji izvozni presežek ima Švedska, in sicer 19 milj. kub. metrov. Sledijo Finska s 16,5 milj., Poljska z 9, evropska Rusija s 6,5, Norveška s 4,6, CSR s 3,6, Jugoslavija s 3, in Avstrija z 2,7 milijonov kub. metrov. Tem evropskim državam-izvoznicam stoji nasproti države-uvvoznice, kot prva Anglija z uvozom 25,4 milj. kub. m., Nemčija s 13,1 milj., Belgija s 4,5, Italija s 3,8, Francija s 4, Madžar-

ska z 2,3 in Švica z 0,7 milijonov kub. metrov. Razume se, da ta uvozna potreba ni stalna, temveč več ali manj koleba zavoljo povečane ali pa pomanjšane gradbene delavnosti. Na splošno se je v poslednjem času povečal uvoz le v Nemčijo, kjer je gradbena delavnost zelo intenzivna, dočim je francoski in švicarski uvoz precej popustil zavoljo deflacijske politike znižanja cen. Za Jugoslovanski uvoz pa tudi na zapadno-evropskih trgih ni znatnejših izgledov. Italija sicer zavoljo abesinskega konflikta potrebuje večje količine, vendar pa je trgovina zaradi novega deviznega režima, ki je podražil uvoz za približno 6 odstotkov, in zaradi podražene prevozne tarife ter nestalnosti lire, zvezana z znatnimi težkočami, o čemer smo v našem listu že večkrat pisali.

Splošni izgledi za naš lesni izvoz trenutno niso najpovoljnejši. Povpraševanje na evropskih trgih je šibko, a tudi cene stoji še vedno v znamenju popuščanja. Mimo tega je zelo morda tudi ostra konkurenca ruskega in skandinavskega lesa ter splošna neustaljenost in nesigurnost na mednarodnem trgu. V ostalem pa seveda tudi ni mogoče prezreti nove agrarno-gozdne politike držav-uvvoznice, ki so pričele v velikem obsegu pogozdovati in racionalizirati svojo lesno produkcijo, kakor Italija, Francija in Švica. Evropski trgi zato ne prihajajo v veliki meri v poštev za naš izvoz. Treba bo najti novih tržišč, predvsem čezmorskih, kar se še sedaj sicer poskuša, vendar pa še ne z zadostnim uspehom.

Taj splošni situaciji odgovarja seveda tudi položaj na domačem slovenskem lesnem trgu. Trgovina se razvija prav nesigurno ter je v največji meri odvisna od podjetnosti posameznikov, ki kljub vsem težavam in oviram vsaj v zmanjšanem obsegu delajo zaključke. Večino se dela komaj za kritje režijskih stroškov. V splošnem pa trenutno še ni večjih izgledov, da bi trgovina v večjem zaletu oživila in da bi veselo zapele sekire in žage, kar bi vsaj delno ublažilo težak gospodarski položaj našega malega človeka, ki s strahom pričakuje bližajočo zimo.

Milan 25'0750, Madrid 41'95, Amsterdam 208'15, Berlin 123'50, Dunaj 56'70, Stockholm 77'80, Oslo 75'80, Kopenhagen 67'35, Praga 12'72, Varšava 57'85, Atene 2'90, Carigrad 2'45, Bukarešta 2'50, Helsingfors 6'65, Buenos-Aires 0'8350. Ljubljana, 17. oktobra. Amsterdam 2963'15—2977'75, Berlin 1756'08—1769'95, Bruselj 735'61—740'67, Curih 1424'22—1431'29, London 214'41—216'47, Newyork 4340'37—4376'68, Pariz 288'39—289'83, Praga 181'05—182'16, Trst 355'75—358'83.

VREDNOSTNI PAPIRI

Zagreb, 17. oktobra. Vojna škoda 339—342—338—340, 4% agr. obveznice 42—4250—42, 7% Blerovo pos. 65—66—64—65, 8% Blerovo pos. 73'50—75, 6% begl. obv. 57—60, Dunaj-Zagreb 838'50—848'50—843'50, Dunaj-Beograd 842 ponud., Grčija-Zagreb 29'15—29'85—29'50, Grčija-Beograd 29 pon., Privatni klir. London-Zagreb 241'70—243'30—242'50, Privatni kliring London-Beograd 242'80—241'20, Privatni klir. Madrid-Zagreb 560 n., Privatni klir. Madrid-Beograd 575 pon., Trboveljska 100—110, Izis 40 r., Sečur. Osijek 120—135, 7% stab. posojilo v Parizu 72—78.

BLAGOVNO TRŽIŠČE

Novi Sad, 17. oktobra. — Pšenica: bačka 170—173, bačka, ladja 176—178, bačka, ladja Bezej 175—177'50, slavonska 172'50—175, sremska 171—175, banaška 170—173. Vse je 78 kg in 2 odstotka. — Vse ostalo je neizpremenjeno. — Tendence slaba. — Promet srednji.

— Vpis v zadržni register. V zadržni register sta se vpisali dve novi zadrži: Gradbena zadruga železniških uradnikov »Dom« v Ljubljani, r. z. z. o. z., ki daje svojim članom in rodbinam stanovanje, zavetišče in oskrbo v raznih krajih naše države, sprejema hranilne vloge itd., in Vinogradniška vinarska zadruga v Ljubljani r. z. z. o. z.

Sokolstvo

Pisma s sokolske poti po Češko-slovaški!

III.

Vožnja iz Piešťan po dolini Vaha je zelo zanimiva. Pri Novem Mestu se dolina zožuje, vendar je še vedno izredno plodna. Romantične so razvaline gradu na strmi skali nad Buhoslavicami, pa tudi Trenčinski grad je izredno zanimiv. V Trenčanskim Topli sem moral prestopiti na vlak, ki me je potegnil čez Vlarski prelaz — bivša moravsko-madžarska meja — na moravsko Slovaško, kjer sem imel priliko v Uberskem Brodu, Kunovicah in Uberskem Hradištu — bila je nedelja — občudovati krasne, pestre in bogate narodne noše moravskih Slovakov. Zlasti mlajše žene in dekleta so prave lepote, krasnih postav in ličnih nog, ki pridejo še posebno pri kratkih krihlih narodnih noš do veljave.

Od Uberskega Hradišta proti Přerovu vodi železnica sicer po plodni, toda ne posebno zanimivi pokrajini ob Moravi. Vozimo se skozi Otrokovice, kjer se odcepi Batova železnica v Ziln, in po enopolurni vožnji sem v Přerovu, važnem železniškem križišču.

Na kolodvoru so me čakali bratje Kalauer, Audolensky in Lukašik, ki so me res bratski sprejeli in odvedli v razkošni »Grand Hotel«. Br. Lukašik, župni tajnik je moj stari znanec in navdušen prijatelj našega naroda, pa stalno predava o nas po društvi Srednjemoravske sokolske župe. Po krajšem sprejedu skozi mesto, ki šteje okrog 25.000 prebivalcev, sem odšel k večerji, potem pa v stari in prostrani Sokolski dom. Po vsem mestu so vabili na oglednih deskah in izložbenih oknih lepaki na predavanje, pa je bila dvorana ob 20. do cela zasedena. Večer je otvoril sokolski pevski zbor »Tyrš«, ki je zapel najprej naši »Neka živi sloboda« in »U boj«, potem pa češki »Moravjenko« in »Vlasti«. Nato me je pozdravil župni podstarosta br. Kadlec, ki sem se mu zahvalil slovenski, nato pa predaval v češkem jeziku. Po uspelem predavanju smo posedli v bratskem krogu v kavarni, kjer sem imel priliko do podrobnega spoznanja delo te nadvse marljive sokolske župe.

V ponedeljek 14. t. m. mi je br. Kalauer razkazal zanimivosti mesta, predvsem gradbo novega impozantnega Sokolskega doma ob Bočvi. Bo to ogromna stavba, ki bo veljala skoraj tri milijone Din, a imajo bratje že vsa potrebna sredstva zbrana. Pametno gospodarstvo in sami delajo, od preprostega delavca do inženjerja, doktorja in tovarnarja. Ob novem Sokolskem domu je krasno urejeno letno telovadišče z veliko betonsko tribuno, restavracijski vrt, tenis igrišča, a za tem je vzel Sokol od občine v najem obširno zemljišče, ki so ga preuredili za lahkotno igranje.

Po kosilu sem se poslovil od bratov in se odpeljal v Olomouc, kjer me je že čakal na kolodvoru starosta Sokola br. dr. Ryšavy, ki me je odpeljal z avtomobilom v hotel »Narodni dom«. Ko sem odločil prtljago,

nas je potegnil avto preko plodne Hane na Sv. Kopeček, znano božjo pot s prekrasno baročno cerkvijo. Ko smo vstopili v veličastni božji hram, so mogočno doneli s kora akordi Mendelssohnove »Svatebene koračnice« virtuosno izvajane na orglah, od altarja pa sta prihajala mlada novoporočenca.

Na večerjo me je povabil brat starosta. V njegovem gostoljubnem domu sem se sestel tudi s prof. br. dr. Vybyralom, velikim prijateljem našega naroda in znamenitim prevajalcem. Le prehitro je v prijateljskem razgovoru potekel skopo odmerjeni čas, pa že je bilo treba v krasni Sokolski dom, kjer je bila okrašena dvorana že polna sokolskega in narodnega občinstva. Po tempe ramentnem pozdravu br. staroste, sem govoril jaz, a za menoj prof. br. dr. Vybyral ki je obenem pokazal skriptične slike zletov v Ljubljani, Sarajevu in Zagrebu, ob zaključku pa slike našega kraljevskega doma. Krasno uspeli večer je zaključil br. starosta, zagotavljajoč nam zvestobo Čehoslovakov in naračajoč mi pozdrave našemu Sokolstvu. O svojih vtisih in znamenitostih Olomouca v prihodnjem pismu, ker moram na vlak, ki me popelje proti češki Trebovi, nadaljni postaji moje turneje. J. Pohar

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 5 Din. Drž. in ban. davek 3 Din. Oglasniki, ki iščejo službe, plačajo samo po 25 par. za besedo. Pri malih oglasih reklamnega značaja stane petin vrsta 2 Din. Na pismena vprašanja je priložiti za odgovor 2 Din v znakah. — Mali oglasi plačljivi takoj pri naročilu.

ODEJE! Strokovno šivanje posteljnih odevi in vate, volne in puha, najceneje pri: F. Novak, Maribor, Koroška cesta 8.

STANOVANJE po možnosti trisobno v bližini Tržaške ceste iščem za 1. november. — Ponudbe z navedbo cene na upravo pod »Trisobno stanovanje«.

DAJEM instrukcije v nemškem, italijanskem in francoskem jeziku. Cene zmerne. Naslov pove uprava lista.

DVOBOBNO stanovanje, najraje v centru za 1. december, ne preko 600 Din išče družina z odraslimi člani. Ponudbe na upravo pod »600«.

ZA VZGOJITELJICO gre učiteljska abiturijentka, Naslov v upravi.

SOSTANOVALCA v lepo, zračno in cel dan nezasedeno sobo v centru mesta sprejem. Naslov v upravi lista.

INSERIRAJTE

v dnevniku

»GLAS NARODA«

Premog, drva, koks

prodaja

Vinko Podobnik

Tržaška cesta št. 16

Telefon 33-13

Shranjevanje sadja v podpisnicah

Ravnatelj Sadiarske in vinarske šole v Mariboru g. Jos. Priol je oktoberski številki »Sadiarske in vrtarja« objavil razpravo »O shranjevanju sadja«, ki bi ga moral prebrati in se navodil tudi držati vsak sadiar, prav tako pa tudi trgovci s sadjem in gospodinjice, ki jeseni nakupijo poceni večje zaloge in jih hočejo shraniti do pomladi. Članek objavljamo le v kratkem izvleku.

Za daljše shranjevanje je le trpežno sadje, ki se je razvijalo in dozorelo v kolikor toliko normalnih okoliščinah. Prvi pogoj za uspešno shranjevanje je pravočasna bratev, kajti zimsko sadje pridobi največ na svoji teži in kakovosti baš zadnje dni dozorevanja na drevesu, prežgoda obrano sadja je pa manj vredno in nagnjeno k izhlapevanju in gnilobi. Pridetek je treba vestno sortirati, vendar je pa treba izločiti tudi najdebelejše plodove, ker so manj trpežni od drobni in srednjedebehi. Obranega in sortirane sadja nikar ne spravljamo takoj v zahtle kleti ali v druge neprimerne prostore, marveč ga shranjujmo, dokler dopušča vreme, na prostem kar v holandskih zabojih, ki jih zložimo na senčnem prostoru in jih ob dežju pokrivamo z deskami, strešno lepenko itd. V prvih mrzlih nočeh zadošča, če zaboje pred mrazom pokrijemo s slamo. Tudi v neprepetih skednjih in šupah lahko hranimo sadja prav do decembra, saj jabolka prenesejo tudi po 3 do 4 mraza, če ne traja dolgo. V sadni shrambi bodi največja snaga, a tople in zahtle kleti so popolnoma neprikladne. Najbolj se drže jabolka pri enakomerni toploti 2 do 6° in pri relativni vlagi 80 do 90 odstotkov. Prostor moramo zračiti, vendar pa ne sme nastati prepah. Shrambe ne kaže napolniti čez mero s sadjem in je bolj pametno, da spravimo del pridelkov v podpisnice pod milim nebom.

V podpisnici lahko prezimujejo trpežne sorte bobovcev, porenjski krivopecelj, mošancelj, ontario, šampanjsko reneto, Bzikovo jabolko, Baummannovo reneto i. dr. V ta namen izkopljemo na senčnem, ne preveč vetrovnem mestu 10 do 15 cm globoko in 150 m široko ter po potrebi dolgo jamo. Po sredi položimo na dno jame iz lesenih latev zbit žleb, ki ima obliko strešice in je spodaj 30 cm širok ter 20 cm visok. Žleb mora na obeh straneh moleti iz podpisnice, da omogoča kroženje zraka. Tako pripravljeno dno obložimo s smrekovimi vejicami ali suho šoto, nato pa zložimo jabolka tako, da dobimo v prerezu 1 m visok trikot z največ spodaj 15 m široko stranico. Tako zložena jabolka obložimo s smrekjem ali suho šoto, nato pa še s 30 do 40 cm debelo plastjo prsti. Neposredno na jabolka ne smemo dati slame, ker zaradi vlage trohni, prav tako se pa tudi dušniki iz lesa ali slame niso obnesli, ker povzročajo vlago in gnitje.

Toplina naj znaša v podpisnici 0 do 5°C in jo je treba vsake dva do tri tedne nadzorovati s termometrom. Jeseni v toplem vremenu pustimo zračni žleb na obeh straneh odprt in ga šele ob nastopu mraza trdno zamašimo. Po potrebi pokrijemo podpisnico tudi z debelejšo plastjo zemlje, z listjem ali slamo, ki jo, ko postane pomladni topleje, spet odstranimo.

V pravilno urejeni in oskrbovani podpisnici se drži sadje bolje nego v kleti, izgubi le malo teže ter ostane sveže in sočno do pozne pomladi.

Borzna poročila

DEVIZE

Curih, 17. oktobra. Beograd 7, Pariz 20'2525, London 15'0950, Newyork 307'375, Bruselj 51'70.

UČITELJSKI ZBOR DRŽAVNE TEHNIŠKE SREDNJE ŠOLE V LJUBLJANI

javlja, da je včeraj umrl

profesor Alojzij Sodnik

Odličnemu učitelju in najboljšemu tovarišu ohranimo trajno časten spomin.

V Ljubljani, dne 18. oktobra 1935.

Umrl je danes naš dobri in preljubljeni

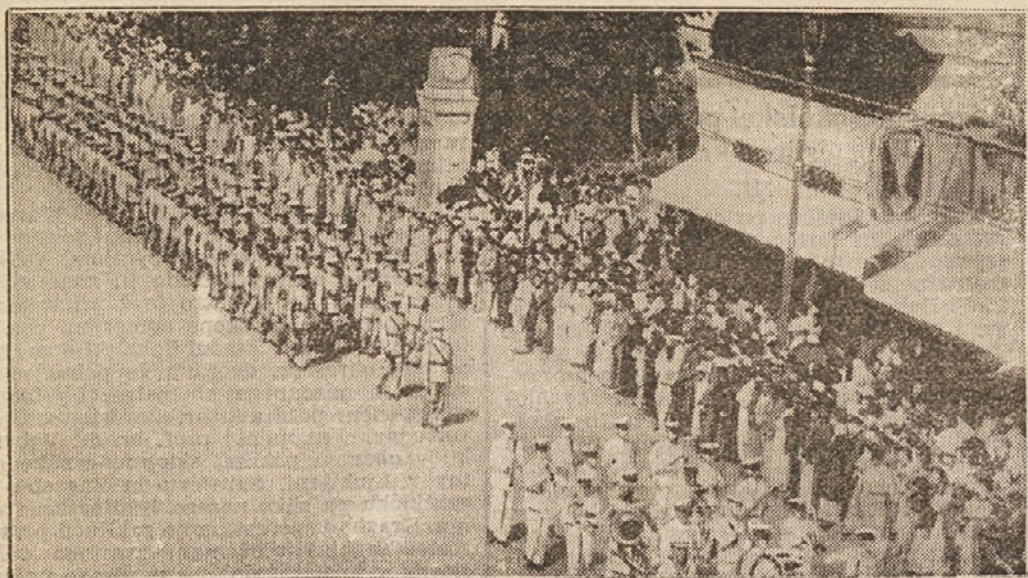
Alojz Sodnik

profesor tehn. srednje šole

Pogreb se bo vršil v petek, dne 18. t. m. ob 4. uri popoldne iz Križevniške ulice št. 8, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 17. oktobra 1935.

Dr. Alma Sodnik
in ostalo sorodstvo

V Aleksandriji so Angleži izkrcali doslej že 20.000 vojakov-mornarjev, ki bodo branili Egipt. Slika kaže veliko parado mornarjev v Aleksandriji. 10.000 jih je marširalo pred zastopnikom angleške vlade v Egiptu Lampsonom in pred egiptskim ministrskim predsednikom Resim Pašo.

Afrika, dežela najstarejše socialne revolucije

Abesinci so bili prvi boljševiki

Med ostalimi razlogi, ki jih navaja angleški tisk za preprečitev italijansko-abesinske vojne piše Jan Slavik v »Češkem Slovu«: »Čeravno komunisti v desetih letih niso mnogo dosegli, vendar so naučili voditelje črnih narodov, da v razumljivem jeziku izražajo odpor napram kapitalizmu in imperializmu.«

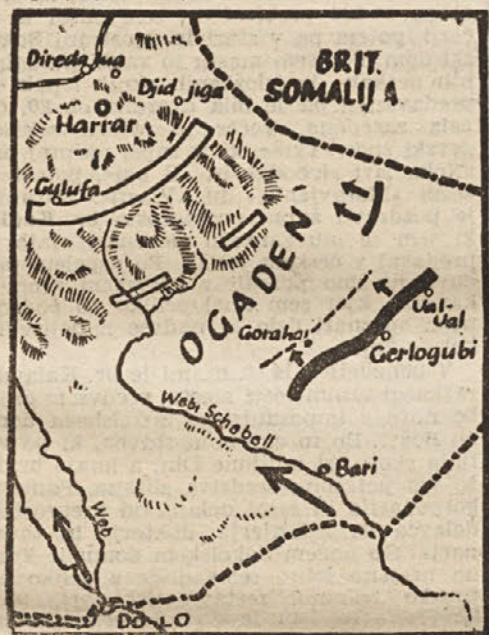
Te besede izražajo stvarnost, ki se izgublja oddaljenim očem srednje Evrope, ki nima skrbi s kolonijami. Od svetovne vojne dalje se je znatno dvignila zavest Afrikancev od Egipta do Maroka, od Alžira do Britanske Južne Afrike.

Čeravno je Afrika tudi še danes, kar se tiče razvoja socialnega gibanja na zadnjem mestu med petimi deli sveta, se lahko pohvali, da je preživela najstarejšo socialno revolucijo, prvi socialni prevrat, ki v mnogem pogledu spominja na dogodke v Rusiji, po padcu carizma. Ta revolucija je izbruhnila v prvih stoletjih drugega tisočletja pred Kristom. Točnega datuma ni bilo mogoče ugotoviti, vendar imamo od te revolucije še mnogo podrobnosti. Do najmanjših detajlov je popisani kaos revolucije na papirju, ki ga hranijo v nizozemskem Leydenu. Avtor je neki Ipuver, osebnost, ki je v egiptski literaturi drugače popolnoma neznan. O egiptskem socialnem prevratu nam ta literatura nudi tako sliko, kakršno bi zamislili imeli o boljševiški revoluciji, če bi časi uničili vse zgodovinske izvore in če bi ostala ena sama knjiga predstavnika starega reda in protivnika boljševizma.

Priče prastarega papirusa

Ipuver opisuje, kako so se v Egiptu dvignili nižji sloji, »ljudje, ki polivajo vodo na zemljo, to je delavci, zaposleni pri razvodju nilske vode po poljih. Vlada egiptskega kralja se je omejila na Tivo v gornjem Egiptu, med tem ko je ostala zemlja bila v vrtnicu popolne socialne anarhije. Ipuver se pritožuje, da se je reka Nil »pretvorila v krič. Vse je obšel strah, nihče ni siguran za svoje življenje. Tudi v družini manjka te sigurnosti, brat ograža brata, oče ne veruje sinu, sestra ne zaupa sestri. Inicijatorji prevrata so po Ipuveru propagirali: Pojdimo krasti! Bogati ljudje so žalostni, be-rati se radujejo, siromašni so postali bogati, bogati siromašni. Kdor je prosil miloščine včeraj, je danes gospodar. Kdor prej ni imel niti

podzemne jazbine, je sedaj hišni gospodar. Nekdanji knezi in plemiči gladujejo. Bivši sužnji so gospodarji, bivši velikaši izvršujejo ukaze prejšnjih sužnjev.

Ekspropriacija mumij in grobov

Prevrat imovinskega stanja pa je šel še dalje. Zadel je grobove v zemlji, kjer je neizmer-no vlogo igrala vera v posmrtno življenje. Zmagoviti proletariat si je prisvojil grobnice bogatašev, v katerih so morale mumije bivših gospodarjev napraviti mesto sedanjim. Razbita je bila tajnost duhovniške kaste, ki je postala pristopna tudi »nevednežem«. Prevrat je vse-kakor zadel tudi zgradbe sodnij in drugih uradov. Revolucionarna masa je vdrla v stavbe in si osvojila dokumente. Uradniki so bili deloma pomorjeni, deloma so se razbežali kot ovce brez pastirja. Vse njihove uradne beležke so bile uničene.

Abesinci med »revolucionarji«

Ipuver se pritožuje ne samo zaradi grozne notranje situacije, nad uničenjem gospodarske-

ga življenja, pač pa napada tudi sovražnike iz tujine. Med onimi, ki so tedaj plenili po Egiptu, imenuje tudi »ljudi iz Kušec. Ta Kuša je v egiptskem imenoslovju bila Etiopija, katere sestavni del je današnja Abesinija.

Papirus Ipuvera je zgodovinski dokument ogromne vrednosti. To je slika prve socialne revolucije, ki se je odigrala skoro pred 4000 leti. To je tudi prvovrstni dokument za razumevanje socialnih prilik, v starem Egiptu. Zalibog ni mogoče doznati, kako je prišlo do socialnega prevrata, niti s kakšnimi sredstvi je bila ta revolucija zadušena. Sovjetski zgodovinar Vikentijev, ki je na temelju Ipuverovega papirusa popisal revolucijo v starem Egiptu, je s polno pravico opozoril na razne analogije z rusko revolucijo.

Iznajdljivost tihotapcev valut

Med iznajdljive tihotapce valut je treba šteti tudi nekatere bolgarske vrtnarje, ki na Slovaškem gojijo zelenjavo in se po končani sezoni vračajo z dohodki svojega dela domov. Tako so oblasti na češkoslovaško-madžarski meji pred nedavnim zalotile nekega takega vrtnarja, ki je hotel iztihotapiti tisočrondske bankovce v zeleni papriki. Te dni pa je bil zadržan na meji nek drug vrtnar, ki je poskušal prenesti čez mejo 8000 levov, spretno skritih v škalcici med čistilom za čevlje.

Umetnostna razstava umetnika-trpina v Kazini

Ljubljana, 17. oktobra

Danes ob 15. popoldne je v zelenem salonu v Kazini otvoril umetnostno razstavo g. Klein; umetnik, ki slika z nogo, kakor smo že poročali.

Dasi prostor za te namene ni posebno prikladen, ker ni mogoče primerno urediti osvetlitve posameznih slik, pridejo dela vendar drugače do veljave nego v tesnem prostoru zasebnega stanovanja. Razstavljenih je 54 večjih olj in 11 miniaturnih, ki vse pričajo o resničnem umetniškem občutju.

G. Klein je potomec rodbine, ki ji polje ljubezen do umetnosti in smisel zanjo tako rekoč v krvi. Rodovnik Kleinovih izkazuje v svojih vejah gledališke, glasbene, pevske in slikarske

umetnike, ki se odlikujejo po topli, popolni vdanosti svojemu poklicu.

Slike g. Kleina imajo na sebi nekaj posebnega. Ni moja naloga, da bi raziskaval, pod kakšnim in kolikim vplivom posameznih struj in šol umetnik ustvarja, temveč se zadovoljim z ugotovitvijo, da ustvarja. Prav radi izrednih okoliščin, v kakršnih se ta slikar bori za izraz in priznanje, je umevno, da imajo vsa njegova dela neko čisto lastno, posebno noto.

Pod vtisom vesti, da slika z nogo, vzbuja g. Klein prvi hip, ko pride v nov kraj, dojem artista. Kakor hitro pa občinstvo vidi njegova dela, se ta napačni dojem poruši in ljudje začno motriti nenavadnega gosta kot umetnika in ocenjevati njegova dela kot — umetnine. Tako se je moral končno »osamosvojiti« in odtej pri-umetnostnih razstav, kjer je žel lepe moralne uspehe. Ker pa od priznanja ni mogoče živeti, se je moral končno »osamosvojiti« in odtej pri-reja razstave sam, kjer tudi dejanski kaže način svojega dela.

Poročila o razstavah po vseh večjih mestih v Jugoslaviji soglašajo v ugotovitvi, da je g. Klein nenavaden fenomen, ki ga ni mogel stre-ti v njegovem duhovnem poletu niti najhujši udarec, ko mu je vojna ugrabila zdravje. Značilno za njegovo duševno energijo je dejstvo, da je mož vzlic vsem udarcem usode in vzlic bohémškemu življenju, ki celo zdravega človeka kmalu izčrpa, ohranil neobičajno svežost in duševno vedrino, za katero bi ga skoraj zavdali. V nekem mestu je novinar, ki ga je obiskal, menil, da je slikar potreben tolažila in razvedrila.

»Z rokami ni več mogoče služiti kruha, zato ste pametno ukrenili, da ste si ga začeli služiti z — nogo —«.

»Tudi z nogo prisluženi kruh je trd,« se je nasmehnil g. Klein preuslužnemu novinarju, papiga pa, ki tudi zvesto spremlja umetnika na njegovem križarstvu po svetu, je bila bolj odkritosrčna in se je zadržala na novinarja:

»Marš napolje!«

G. Klein se lokavo zasmee, ko pripoveduje anekdoto, gospa pa se z božajočim pogledom spreha po moževih delih in toplo pripomni: »Umetnost ni v nogi, ampak v srcu in glavi —«.

Razstava ostane odprta dnevno od 15. do 21. le nekaj dni, nakar se g. Klein poslovil od nas. Pričakujemo, da bo ta življenjski umetnik odhajal iz Ljubljane z lepimi spomini nanjo.

Abesinski minister in poslanik v Londonu dr. Martin ima dva sina Jožefa in Benjamina. Oba sta se v Londonu izveščala za vojna pilota. Slika ju kaže na letališču v Londonu v pogovoru s šefom letališča. Te dni bosta odletela na abesinsko fronto.

— In to bi bilo? je napeto vprašal Jens? Ataše je samozavestno uprl pogled vanj: — Da ste odkrili novo vrsto žarkov, ki utegnejo imeti prav svojevrsne posledice. — Do neke mere morda to celo odgovarja resnici, se je nasmehnil Jens, vsekakor pa mislim, gospod polkovnik, da važnost mojega odkritja daleko precenjujete. — O tem bi si dovolil dvomiti, se je naklonil v. Berg, nakar so gospodje začeli govoriti o bolj vsakdanjih brezpomembnostih.

VI-

Adam Cowell je kakor duh obstal kraj gospodične Inge, ki je v vročinski nestrpnosti še dolgo strmela tja, kamor je odšel Jens z asistentom.

— Ali je dovoljeno?

Inge se je zdržnila. Pogledala je tujca in ji je bilo mučno, ker se ni mogla spomniti, odkod ga pozna. — Kako čudovito beži čas, je razumel Cowell njeno zadrego. — Ko sem vas videl pred leti, gospodična Inge, ste bili, ako dovolite, še otrok — Inge je zamen grebala po spominu.

— Res ne vem, kdaj bi bila imela to čast.

— Razumem. Mladost ima druge brige. Kaj mar

taki cvetoči mladenki kak Adam Cowell, čeprav je bil še tako dober prijatelj njenega očeta!

Zdaj se je mladenki zablislilo v spominu. Torej Cowell, tisti elegantni, dvorljivi in vedno tajinstveni gospod Cowell, ki mu je rekala, ako se mu je hotela posebno prikupiti, vselej le »stric Adam«. Je res on?

— Da, resnični Cowell, se je smehljaje priklanjal Anglež, kakor da odgovarja njenim mislim. In kakor bi trenil, se je mladenki zazdelo, da so se vrnili časi odbeglega detinstva. Kakor skozi kopreno so poblestevali v zavest nekdanji veseli trenutki, vmes čisto majčkeni in brezpomembni dogodki, ki pa so v otroško dušo zarezali trajne sledove. To je bilo govorjenja o nekdanjih igrah in izletih, o nagajivostih in norostih, ki se porajajo v kodrastih glavica-h takih srečnih bitij, ki gledajo življenje še samo kakor cvetno popje. Gospod Cowell se je ves pomladil ob tem žuborečem kramljanju, mahoma pa se je zresnil in z zagonetnim naglasom bolj dahnul nego rekel:

— A danes vam po vsem tem moram še nekaj povedati!

— Brž danes? se je Inge hotela šaliti, Cowell pa s poudarkom:

— Danes! Ako le že ni prepozno —

Preden pa je mogel Adam Cowell z besedo na dan, so dvojico zmotili koraki. Razgovor pri Larsenu je bilo konec in Jens in Kid sta v živahnem pogovoru prihajala po vrtu. Kid je bila razposajena in se je venomer smejala, pa tudi inženjer sam je bil razigran kakor umetnik po veliki zmagi.

— Prihodnjič! je siknil Cowell in stopil prihaja-jočima z nedolžnim obrazom naproti.

V desnem tovarniškem traktu je bila za asisten-

tovim laboratorijem prostorna soba za ta večer spre-menjena v kinematografsko dvorano. Med povabl-jenci, ki naj bi prisostvovali poskusu Inženjerja Podumjina, so bili odlični znanstveniki in nekaj uglednih industrijcev. Ospredje v dvorani je bilo spremenjeno v sobo, ki je bila podobna gledališkemu odru s smotrenimi kulisami.

Goste je sprejemal in pozdravljal asistent Kristjan Momen, ki je ohranil največ miru. Tovarnar Larsen sam se je ta večer le z naporom obvladoval in je sklenil, da se do zadnjega trenutka ne pokaže gostom. Razgovor, ki ga je imel dopoldne z Jensom, ga je bil tako razburil, da bi bil najrajši ukinil vse priprave, ako bi to bilo še izvedljivo. Jens ga je namreč v tem razgovoru poučil, da gre pri njegovem izumu za neko vrsto takozvanih smrtnih žarkov, ki pa imajo v tem primeru čisto nasprotno nalogo nego so jim jo skušali dajati izumitelji pred njim. Pri svojih poskusih se je Podumjin naslanjal na dejstvo, da se ne more v svetu izgubiti nobena energija in je teoretično verjetno in celo nujno, da energijo, ki je bila oblikovno spremenjena, lahko pod gotovimi pogoji pretvorimo nazaj v prvotno obliko. Tako je torej tudi mogoče, da vse razkrojene delce posameznih energij kakega živega bitja, ki je v taki obliki prenehalo bivati, lahko zopet združimo, ako bi poznali vse naravne zakone, po katerih se je nekoč energija osredotočila prav v to bitje.

— Ti torej trdiš, se je hlastno zavzel Larsen, da lahko s svojo iznajdbo ustvariš človeka?

— Trdim samo, je Jens mirno odvrnil, — da je to teoretično mogoče. V koliko pa bo bitje podobno, oziroma v koliko bo odgovarjalo človeku, to bo po-kazal šele poskus.